

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Baltazár Dezső

„Lemondásomat méltóztassák a helyzet és viszonyok logikai következményének venni, mint ahogy én veszem, elvonva minden férfiatlan érzékenykedéstől“.

Ezt írja Baltazár Dezső dr. ama levelének első soraiban, amelyben bejelenti az Országos Református Lelkészi Egyesület közgyűlésének, hogy az Orle elnökségéről lemond.

Férfiatlan érzékenységtől távol áll — mondja a püspök e lemondó levelében. De meg kellett volna parancsolnia mindenkinek, hogy e férfiatlan érzékenykedéstől szintén távol álljon. Mert e levél olvastára, lehetetlen, hogy azon, aki Baltazár Dezső nagy érdemeit, még nagyobb képességeit és az ő lelkének igaz, tiszta nagy szándékait ismeri, elkeseredés, kedvetlenség másokért dolgozni, érzéketlenség a testvérszeretet szép igéi iránt, — erőt ne vegyen.

Mig olvassuk a levelet, végig bólogatjuk helyeslően minden sorát, azután kezünk lankadtan, bágyadtan, erőtlenül esik le és az aláírás mögé tett pont után beledézünk gondolkodva, elbámultan a nagy levegőbe. És a csapástól kábult agyunkban kavarnak a rettenetes mondatok, amiket egy ember, egy egész férfi, egy másfél milliós embertömeg feje, egy egész felekezeti csillaga és egy egész szegény magyar nemzet ragyogó reménysége vetett papírra: „... bocsátom a közgyűlés rendelkezésére elnöki állásomat“.

Az eltörött mosoly.

Irta: H. M. Gordon.

Oh, milyen idegessé tettek azok az örökké mosolygó fogak! Már nem tudtam nézni őket.

Most majd elmondom, hogy mi történt és mi módon álltam én boszut. Ugy kezdődött, hogy mikor ő engem Párisban feleségül vett, akkor azt mondta: „Meglátod, kis szívem, milyen jól fogod érezni magad Londonban. Mindig nevetni fogsz és mulatni.“ Mikor aztán ideérkeztünk a nászútról, akkor megszálltunk a nővérénél, aki, óh, nagyon jó és nagyon csendes és egy csomó gyereke van, aki se nem jó, se nem csendes és mulatság meg nevetés helyett minden halálosan unalmas volt. Egyszer hallottam, hogy arról beszéltek, hogy a Covent-Gardenben nagy-szerű bál lesz, de hogy az egy kissé „shocking“. Én természetesen kijelentem, hogy én meg a férjem elmegyünk arra a bálra. A sógorom csak annyit mond, hogy Oh! . . . A férjem egy kövér, jóllakott-bourgeois bonhómiájával rám mosolygott, kimutatva mind a fogát és azt mondta: „Majd meglátjuk, fiam“.

Azután rájöttem, hogy nála a „majd meglátjuk“ egyértelmű azzal, hogy „szó sincs róla“. Erre nagyon megharagudtam, este korán bementem a szobámba és magamra zártam az ajtót. Mikor Péter kopog-

és e kegyetlen mondat után következnek egymásután a súlyos, rettenetes mondatok, amelyek megokolják az elsőt, miért volt a lemondás: nem értették meg, azt tették vele, amit Krisztussal: megfeszítették az igazságért, mert nem üvöltött a farkasokkal emberi szó adatván neki, elfordultak tőle azok, akiknek testvérül szegődött, akiknek szekere elé odafogta magát s huzta jobban, mint mások, huzta egyedül kátyuból ki, hegynek föl.

De mit beszélünk képletesen? Nem kell hasonlat azokra, amiket Baltazár Dezső tett. Nem kell dicsérő szavakat egymáshoz fűzni, nem kell keresni az anyagot ahhoz, hogy megállapítsuk, hogy visszaidézzük azokat, amiket ő cselekedett. Még csak emlékezni sem kell azokra az alkotásokra, amelyek Baltazár erejének cselekvésére keltek életre. Az az egyesület, amelynek közgyűlése elé bejelenti lemondását, az ő fáradságának köszönheti életét, életének törvényességét, ő vivta, küzdötte ki az Orle. alapszabályainak jóváhagyását. A Kálvineumnak országot járó apostola volt és magának ellenségeket szerző harcosa a felekezeti egyenlőség nagy eszméjének, tudós fejtegetője volt Kálvin igazságainak és pártokon felül álló vérig lelkesedő imádója a magyarságnak. Az ő küzdelmének eredményes nyomát ott látjuk az Orle küzdelmeiben, a Kálvineumok fölépülésében, a lelkeszi korpótlékok megnyerésében, az államségélyek fölemelésében, a felekezeti tanítók fizetésének megjavításában.

Van-e, ki tagadni meri ezt? Hiszen hittelgők a szemébe is mondták ezt már sok-

tatott, úgy tettem, mintha már aludnék és nem hallanám és ő kénytelen volt a kis szalondiványra lefeküdni. De én azzal nem törődtem, mert meg voltam sértődve és durcás kedvem volt.

Egész éjjel arra gondoltam, hogy menyire gyűlölöm ezeket az embereket, az unalmas, izetlen, hideg angolokat — és amikor végre elaludtam, akkor álomban Péter kiállhatatlan, örökké vigyorgó fogait láttam.

Reggel kész tervvel keltem fel. Felöltöztem és nagyon — de igazán nagyon — kicsinosítottam magamat. Felvettem azt az édes rózsaszínű, csipkés pongyolámat és a hozzávaló főkötőt.

Azután bementem a szalonba. „Jó reggelt, Péter!“ — mondtam barátságosan. De ő nem felelt, hanem a fal felé fordulva, hangosan hortyogott tovább. És egyszerre csak a kis asztalon meglátam az utálatos, mosolygó hamisfogát. Azt hiszik, tévováztam? Nem, egy percig sem. Gyorsan felkaptam a fogakat, azután erélyesen megrázva a férjemet, így szóltam hozzá:

— Hallgass csak ide, valami komoly beszédem van veled. Akarsz eljönni velem abba a bálba?

Péter megfordult és kezét szája elé tartva, furcsa mormogó hangon beszélni kezdett.

Oh, hogy milyen furcsa, nevetséges fi-

szor, hálálkodva az elért s általuk élvezett eredményekért, igazi hivei megállapították, tudják és nagyrabecsülik.

De hát ha így van, hogy következhetett Nyirbátor? Hogyan fordultak ellene a református tanítók és a többi kálvinista vezéremberek akik elvakultan, vagy elvakultan elfordultak tőle. Lehetett-e becsültebb célu politikust találniok, mint Baltazár Dezső? Vagy vakok voltak és nem hallottak? Bedugták füleiket, hogy ne halljanak? És a nyirbátori nagy téren csak egy szájat mozgató jelöltet láttak, de bedugott füleiken nem engedték szívükhöz, agyukhoz, a lelkükhöz az igazságot? Pedig övék a bűn, övék, a kálvinista tanítóké és a nagyhangu presbiterké a nyirbátori lemondásért és azért, hogy most ez a nyirbátori vak-ság premisszája legyen a mai lemondó levelnek. Ők a bűnösök, mert ők ismerik a nagy eseményeket és nagy igazságokat, amelyeket Baltazár Dezső irt ki zászlajára. Egyetlen szóval ment oda hozzájuk: az 1848. évi XX. törvénycikk végrehajtásának követelésével. És most amikor komoly kormányprogramot ez a követelés. Ők tudták, érezték, látták: és megválasztották borgözös éljenriadallal Baltazárral szemben a klerikális ellenjelöltet, aki be sem megy a Házba, oda sem megy, ahol a magyar felekezetek nagy egyenlőségéről folyik majd a harc, mert neki több a pártjának nemzetrontó, önös taktikája, mint az egész kálvinizmus minden igazságos követelése.

És itt kérdezzük: ne vegyen-e erőt a

gura volt, amikor felült. Ő, aki mindig olyan gondosan fésülteti és borotváltatja magát, úgy nézett ki, mint egy tüskésdisznó.

Mikor meglátta a kezemben a fogakat, erősen elpirult és haragosan rám kiáltott:

— Hogy merted azt elvenni? Add ide rögtön!

De én hangosan kacagtam és incselkedve nyújtottam felé a fogakat, de mindig csak annyira, hogy ne tudja elérni.

— Ha vissza akarod kapni a mosolyodat, — jelentettem ki határozottan, — meg kell ígéred, hogy eljössz velem arra a bálra.

Péter dühbe jött, felugrott a diványról, én pedig hátráltam az ajtó felé.

— Nos, igen? — kérdeztem.

De ő szaladt felém és azt kiáltotta, hogy: „nem!“

— Akkor összetöröm a mosolyodat! — kiáltottam és én kiugorva az ajtón, Pétert bezártam a szalonba.

Oh, milyen dühös voltam! Földhöz vágtam azt az utálatos mosolyt és tapostam, tapostam rajta. De a kis rózsaszínű papucsom nem volt elég erős és a mosoly a földön még mindig mosolygott. Fölkaptam a kálvha elől a szeneslapátot és ütöttem és ütöttem és amikor kinyitottam a szememet, láttam, hogy a mosoly apró darabokra volt törve és a fogak szanaszét heverték a szobában.

keserűség, a kedvetlenség a lelkeken, azok lelkén, akik dolgoznak másért, másokért, eszmékért, igazságokért, akik dolgoznak eredményekért, eredmények jobbitásáért, dolgoznak és látják dolgozni Baltazár Dezsőt? Hát mi az átok köztünk: a tudatlanság-e, vagy a visszavonás mindig lobogó, gyújtó, romboló lángja? Nyirbátorban mindakettő dolgozott.

Átkos kezekkel szórta a pártpolitikai gyűlölködés, a 48-as szép jelszónak piros-fehér-zöld takarója alatt a tudatlanság és visszavonás átokmagvait. Soha, egyszer sem tett károsabb munkát, mint itt, nemcsak azért, mert az idők követelte legértékesebb embert távolította el a neki való, az őt váró küzdőtérrel, hanem megcsufolta magát az igazságot s a maga kezével verette arcul a magyar kálvinistaságot.

És tudatlanságuktól sötét odujokban érzik-e már a tudatlanok és rosszatakarakók ostobaságával maguknak és a magyar kálvinistaságnak adott csapást azok, akik hátat fordítva a magyar kálvinizmus ma legerősebb, leghivatottabb harcosának csak azért is az ellenfelének kiáltották az éljént, hogy ordításuk tulharsogja a saját lelkiismeretük bizonyosan föltámadt hangját?

Most már elült a választási csata vad lárma. A nagy csöndben hallják-e Baltazár Dezső méltóságos szavát, amely Rákóczi-harangjánál szomorubb döngéssel kell, hogy a lelkükbe zugja:

Lemondok . . .

= **A külügyminiszter a királynál.** Bécsből táviratozzák: Berchtold gróf külügyminiszter holnap reggel Ischlbe megy és tizenegy órakor kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Tekintettel arra, hogy holnap van a király születésnapjának előestéje és az ünnepet mindig szűk családi körben ülik meg a külügyminiszter rögtön a kihallgatás után eltávozik Ischlbe és nem vesz részt a királyi villában tartandó családi ebéden. Bilinszki lovag közös pénzügyminiszter holnap délután Bécsbe érkezik, hogy részt vegyen

Elesendesedtem. Hallottam, hogy Péter kopog az ajtón. Egy pár percig mozdulatlanul álltam, azután kinyitottam az ajtót és tragikus mozdulattal a földön heverő fogakra mutattam. Mikor a féreimre néztem, kissé megrémültem, mert Péter sápadtan lerogyott egy székre és kétségbeesetten dadogta: „Oh, istenem, istenem, mit tettél?” — Ugy tettem, mintha még mindig haragudnék.

— Igen, — kiabáltam, — azokkal az utálatos fogakkal mindig és mindig csak mosolyogsz rám. Azt ígérted, hogy mindig nevetni és mulatni fogok és most sohasem viszel sehová és nem engedsz mulatni. Nahát, most eltörted a mosolyodat. Megmondtam előre.

Szegény Péter majdnem sirt.

— Oh, oh, mit csináljak? — nyögte magánkivül. — És ezek a haszontalan gyerekek, akik mindjárt mindent észrevesznek, hogy fognak rajtam mulatni: Rettenetes! Éppen az esküvőnk előtt csináltattam ezeket a fogakat és azután csomagolás közben a régi elkallódtak. Vagy az inasom ellopta és eladta őket. Mindenesetre — tette hozzá némi kárörömmel — most már szó sem lehet arról, hogy elmenjünk ma este a Covent-Garden-ba, mert az napokig és napokig fog tartani, amíg ezeket a fogorvos rendbehozza.

Én nagyon kedves lettem és hízogóan mondtam:

— Bocsáss meg, édes. Igazán sajnálom,

a közös miniszteri tanácskozáson, a Szent István-templomban tartandó ünnepi istentiszteleten és Bécs város hercegeinek diszebedjén.

A K. O. N. E. tanfolyama

Egy debreceni résztvevő levele

A kereskedelem-oktatásügyi nemzetközi egyesület, a kereskedelmi tudományok terjesztése és népszerűsítése érdekében megalakulása óta minden évben rendez három-négy hétre terjedő tanfolyamokat, amelyek iránt évről-évre nagobbmértvű érdeklődés nyilvánul. Ennek a ma már hatalmas szervezettel bíró egyesületnek magyar osztálya a magyar kereskedelmi szakoktatás európai híri, kiváló vezérének: Schack Béla dr. kir. főigazgatónak kezdeményezésére 1911-ben alakult meg és az ő bámulatos energiája buzgólkodása folytán hazánk büszkén dicsekedhetik azzal, hogy Európa kulturálmái között az egyesület magyarországi osztálya immár a legnépesebb. — Eddig Lausanne-ban 1907-ben, Mannheimben 1908-ban, Havreban 1909-ben, Bécsben 1910-ben, Londonban 1911-ben, Antwerpenben 1912-ben tartattak ilyen kurzusok, az ez évi — amint köztudomású — Budapesten rendeztetett s folyó hó 11-én nyílt meg; a legközelebbi kurzus 1914 Barcelonában lesz.

Debreczenből a Kereskedelmi Tanintézet egyik tanára: Lajosi Géza vesz részt a kurzuson, aki beköszöntésül a következőkről értesít bennünket:

A tanfolyam hétfőn kezdődött meg s azóta szépen, simán folytatódik az előre megállapított tervszerint. Az első, ami megragadja az ember figyelmét, az a bámulatráméltó, minden legkisebb dologra is ügyelő, gondos rendezés; soha legkisebb zavar, fennakadás, tévedés nincs, pedig annyi s annyiféle ember gyűlt itt össze. Az érdem természetesen a mi szeretett Schack dr. főigazgatónk, az ő munkabíró vállain nyug-

amit tettem. És hogy ezt bebizonyítsam neked, magam fogok elmenni a fogorvoshoz és nagyon, nagyon szépen meg fogom kérni, hogy ma estére készítse el újra ezt a fogsort. Jó? Menjek el? Mondd meg a címét.

— És mit csináljak addig én, nem mondanád meg azt is?

— Te, édesem, azt fogod mondani, hogy borzasztóan fáj a fejed és nem tudsz felkelni az ágyból. Majd én megmondom, hogy nem szabad rajtam kívül senkinek sem bejönni hozzád. Így minden rendbejön.

Szegény Péter nagyon szomorú volt, de kénytelen volt belenyugodni abba, amit én határoztam.

Én tehát átöltöztem, magamra vettem az új fehér szőrmémet, a bársonykucsmámat és nagyon jókedvű voltam. A szemeim ragyogtak az előbb kiállott izgalmaiktól.

A taxiban azon gondolkoztam, vajjon tudom-e majd rávenni a öreg fogorvost, hogy egész nap azon a fogsoron dolgozzon, csak azért, hogy én estére elmehessek a bálba. De mikor odaértem, örömmel láttam, hogy a fogorvos nem volt öreg, sőt ellenkezőleg, nagyon kedves, barátságos és fiatal volt.

Azt mondta, hogy el van ragadtatva, hogy megismerkedhettem velem. Én azt mondtam neki, hogy ma reggel az inas ügyetlensége következtében eltört a férjem fogsora és hogy nagyon-nagyon fontos volna, hogy estig megkapja. Sir Péter a fo-

szik a szervezés, vezetés, irányítás minden gondja, terhe, az ő kezében fut össze a rendezés minden szála — s mégis mindenütt ott van, mindenkihez van egy-egy kedves szava magyarul, németül vagy franciául, mindig vidám, kedélyes, pedig nagyon fáradt lehet. Nemcsak mi magyarok, akik őt jól ismerjük, de a külföldiek is el vannak ragadtatva ettől a csodás embertől. A tanfolyamra eddig 180 hallgató iratkozott be, ami igen szép szám; az eddigi hét tanfolyam közül a londoni után ez a legnépesebb. A hallgatók jó része természetesen magyar, de igen szép számmal van képviselve Németország, Ausztria, Svájc, Belgium stb. Foglalkozásra nézve a legtöbb tanár, de van sok főiskolai hallgató, kereskedő és egyéb foglalkozású is.

A tanfolyam helyisége a Vas-utcai kereskedelmi iskola épülete. Egy páratlan berendezésű igazi modern intézet, amelyet a külföldiek is megbámultak; mert amint egy német kolléga mondta, ily szép iskola náluk sincs több kettőnél.

Előadás délelőtt van és pedig minden nap három. Magyarország közgazdaságának, kulturájának fontosabb fejezetei képezik az előadások tárgyát. Nem részletező, aprólékos, hanem összefoglaló, viszonyainkat hűen feltáró képek ezek, amelyeknek fő célja, hogy az idegenek a magyar gazdasági és szellemi életet nagy vonásokban megismerjék. De nekünk magyaroknak is értékesek a magas színvonalú előadások s hozzá még nyelvgyakorlatul is szolgálnak. Majdnem minden előadást vetített képek kísérik. Délutánonként Budapest nevezetességeinek, szépségeinek megtekintése van programon, ügyesen összeállítva, úgy, hogy a hallgatók a kurzus ideje alatt az egész fővárost megismerhetik. Nagyobb kirándulás is lesz három, E héten lesz az első, Szegedre, Mezőhegyesre és Kecskemétre. Már indulunk s vasárnap este térünk vissza. — Lesz azután még a Balatonra és a felvidékre. A kurzussal és a szeptemberi kongresszussal kapcsolatos kereskedelem-történeti kiállítás is megnyílt már. Egy egész emeletet foglal el, igen bő anyag van felhalmozva, ügyes csoportosítással, elrendezéssel. Kereskedelmünk története látható itt a legrégibb nyomoktól a mai napig. Külön szekrényben foglalnak helyet a mi társulatunk diplomái, könyvei, iratai, amelyek állandó érdeklődés tárgyát képezik, közel hozzá pedig a Rickl-cég számadásai és jól sikerült fényképfelvételei.

gait. Azt felelte, hogy foglaljak helyet, majd utánanéző a dolognak és nemsokára megmondhatja, hogy mikorra lehet a munkát befejezni. Elküldtem tehát a taxit és mialatt ő dolgozott, barátságosan eldiskuráltunk. Nagyon jól mulattunk egymással. Hamarosan rájöttünk, hogy mennyire egyezik az izlésünk mindenben és hogy különösen mind a ketten nagyon szeretünk táncolni. Délfelé eszembe jutott szegény Péter, aki egyedül, étlen-szomjan feküdt az ágyban és elmeséltem a kedves fiatal fogorvosnak, hogy voltaképpen hogyan történt a dolog.

Ő nevetett és nevetett, amíg a könyei potyogtak és azután azt mondotta, hogy a legokosabb lesz, ha elmegyek velem a közeli vendéglőbe ebédelni és azután visszajövök és megvárom, amíg a fogsor kész és elviszem magammal. Akkor legalább biztos, hogy pontosan és hiánytalanul hazaér. Hát velem mentem és bizony az ebéd meglehetősen sokáig tartott és erősen sötétedett már, mikor hazaértem a kijavított fogsorral. Mielőtt elmentem, megbeszéltük a fogorvossal, hogy ő is eljön a bálba, mert hátha esetleg a fogak nem lesznek egészen jók. És mikor elbucsztam tőle, nagyon erősen rám nézett és így szólt:

— Nini, azt hiszem, az egyik foga lyukas, nagyságos asszonyom. Ha holnap megint eljön, majd megnézem közelebről.

És én megígérttem neki, hogy elmegyek. Hát így kezdődött az egész.

Hasznos tudnivaló, hogy vasutasoknak fényképes igazolványhoz szükséges :: :: fényképet 1 koronába számítja
Balkányi Antal fényképész, Piac-u. 46. (Békés Lajos mellett).

Az új szintársulat

Mezei Béla bemutatkozása a színügyi bizottság előtt

Abban a harcban, mely a debreceni színház igazgatói székének betöltése körül folyt, mi mindenkor az objektív és tisztára garanciális művészeti szempontokat képviseltük. Tapasztalataink tanítottak, hogy ez a város már túl van a kiskorúság határán. Színháza elsőrangú üzleti vállalkozássá nőtte ki magát, tehát elérkezett az ideje, hogy olyan emberek monopolizálják itt a színjátszási jogot, akiknek eddigi munkássága, tehetsége garancia, hogy az eddigi vidéki színvonalon tulleli az évszázad óta mozdulatlan debreceni színészetet. Ezért állunk egyrészt *Beöthy László*, ennek távoztaival *Ditrói Mór* mellé. Ha most *Mezei Béla* lett az igazgató, engedjen meg, hogy az ő kedvéért sem távozzunk el a színészet tekintélyét és nivóját erősítő emez állásponttól s a közlés keresése helyett megmaradunk *művészi hitünk és meggyőződésünk* mellett.

Igy nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a bemutatott névsor felett reménységgel térjünk napirendre s megváltoztassuk azt az objektív és lelkiismeretes szerzett meggyőződésünket a névsor láttán, hogy *ilyen munkaképtelen, nivótlan és tehetségtelen szintársulat, mint a Mezei Bédé, évtizedek óta nem volt Debrecenben.*

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy az új társulatnak nemcsak múlt évben volt tagjai, de az *ujakat* is indulásuk óta mai napig ismerjük, figyelemmel kísértük pályafutásukat és működésüket s arról a legszomorubb tapasztalatokat szereztük. Az igazgató maga is beismeri, hogy két elsőrangú szerepkört *sziniakadémistákkal* tölt be. Akiket pedig mint miskolci, kolozsvári, pozsonvi tagokat említ, tényleg voltak szerződötve ezeken az állomásokon, ám ott nem feleltek meg s most az új szinigazgató jóvoltából Debreczenben akarják felemelni az itteni „*Jeromlott színházi színvonalat*”.

A szinigazgató művészi tájékozatlanságára, vagy tehetetlenségére vall, hogy ezeket a *lecsuszottakat szerződötve* éppen abból a hatalmas szerződésnélküli csoportból, amelyben tucatszámra találhatók a vidéki színészet legjobb, bár — *legdrágább erői.*

A katonazenével való brillirozás is üres külsőség, mellyel hozzá nem értő embereket lehet elkápráztatni. Mert itt csak „*zenekülönítményről*” van szó, amely lényegesen különbözik a *válogatott színházi zenészek*től. — Mert a különítményben nem egy egész zenekar színe-java van, mert a törzs, a rutinos és képzett rész otthon marad a katonakarmester vezetésével, aki bizonyosan nem fog a Mezei szép szeméért képzőintézetet nyitni a *kottatanításból.*

Az a rabulisztika pedig, amelyet a szinigazgató a katonazenekar megszervezésével akar bemagarázni, hogy a katonazenekarral *Debrecen városának* akart kedveskedni, már csak azért sem áll meg, mert ez a zenekar tisztára az igazgató *színházi céljaira és nem közszereplésre* lett átengedve Debrecenben.

Végül az igazgató egyetlen erejével: *anyagi tökéjével* sem igen főzte le eddigi elődjét, mert *társulata szervezésénél ugyancsak garaszkodott*, sőt beigért felszerelése helyett is *egyik fővárosi színház díszleteivel akarja szezonját kezdeni.* S egy *bukott revüjével* elkápráztatni a hozzá nem értők szeméit. Ilyen előzmények után természetesen leg a legnagyobb *bizalmatlansággal* fogadjuk mai bemutatkozását, melyben nekünk semmi részünk sincs.

A színügyi bizottság mai ülésén *Körner* Adolf polgármester-helyettes főjegyző elnöksége alatt *Fráter Imre dr., Komlóssy Dezső, Márk Endre, Publig Ernő, Petzkó Ernő dr., Rostás István, Szávay Gyula, Zöld József* jegyző, *Mezei Béla* szinigazgató voltak jelen. *Körner* Adolf bejelentette: a bizottságot azért kellett összehívni, hogy Mezei igazgató

bemutassa a társulat műsorát. Ezt már július 15-én kellett volna tennie, de a körülmények igazolják e késést. Bejelentette még, hogy a polgári zenészek jártak nála s kérték: járjon közbe, hogy az igazgató őket s ne a katonazenekart szerződötse. Ő megígérte ezt, szólt is az igazgatónak, de ez kiellengette, hogy ez lehetetlen.

(Az igazgató bemutatkozik.)

Szabó Elek tb. tanácsnok ismertette ezután az igazgató beadványát eddigi szervezkedéséről, majd *Mezei Béla* szólalt föl.

Köszönetet mondott a színügyi bizottságnak, hogy igazgatóvá választotta, megköszönte az előlegezett bizalmat.

A társulata teljesen szervezve van és hite szerint úgy, hogy *teljesen kielégítheti a debreceni művészeti igényeket.* A ruhatárát a tanács óhaja szerint a színészövegeknek adta bérbe, pedig itt 2000 koronás *áldozatot* hozott.

Szávay Gyula: Helyes, nagyon szép.

Mezei Béla: Színházi zenekarral katonazenekart szerződöttem, e dologban sok rosszakarattal találkozott, azt mondták, hogy 1200 koronát fizet, pedig 3200 korona a zenekar havi gázsija. Ő csak a város érdekét tekinti s *ő áldoz ezért.*

— Éljen, nagyon helyes, nagyon szép! — hangzott a Mezeiisták buzdító lelkesedése.

— Igen, én csak a város érdekeit, a város előnyét tekintem. — ismételte meg áldozatkészségét Mezei, majd folytatta, mindjobban nekimelegedve a programfejtést.

(Átmenet, klasszikusok, szép nők és talentumok.)

A szeptembert csak átmeneti hónapnak tekinti, amely alatt egyik-másik színészt klasszikus darabokban mutatja be. Majd elkéri tőlük, ha megérkeznek, a szerepiegyüküket s aztán majd aszerint föllépteti őket egy-két operetben.

— Klasszikusokban? — száll az igazgató felé lágyan a kérdés.

— No, igen, klasszikus operettekben. — siet Mezei magyarázni — *A Kornevillei harangok-ban, A szegény Jonathán-ban.* Épen ezért *műsört nem tud bemutatni* s kéri, hogy műsört csak nyolcnapenként mutathasson be. Az a terve, hogy egy fővárosi színházról, a mellyel jó viszonyban van, egy *revüt* hoz szeptember hónapra teljes fővárosi díszlettel és főrendezővel. De nem szólhat még róla, nehogy ezt is meghiusítsák. Nem ismerik még

Az Odol egyedülálló hatása

valószínűleg azon alapszik, hogy az Odol a szájbölgötés alkalmával valóságos átjárja a fogakat és a száj nyálkahártyáit s azokat ugyszólván impregnálja. Fogjuk fel jól az Odol ezen egyedülálló hatásának nagy horderejét. Mig másfelől száj- és fogtisztítószerek csak az öblögetés pillanatában fejtik ki hatásukat, addig az Odol a fogtisztítás után még órákon át kifejti hatását. Az Odol tartós hatása igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát képezte s a kísérletezők egybehangzóan kijelentették, hogy az Odolnak ezt a páratlan hatását egyetlen olyan száj- vagy fogtisztítószert sem bírja, amely mindennapi használatra egyáltalán számításba jöhet.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

öt s eddig több rosszakarattal kezelték őt, mint jóakarattal. A társulat a következő: *Műszaki személyzet: Mezei Béla* igazgató, *Czakó Gyula* főrendező, *Vándori Géza* titkár, *Fischer Károly* karnagy, *Irmay Béla* másodkarnagy és karnagy, *Ajtay Ödön* ügyelő, *Négyesi Mátyás* sugó, *Szél András* díszítő, *Horvát Ferenc* szabó, *Braun András* négy segéddel. — A művészeti személyzet a következő: *Borbély Lili* szubrett-primadonna, *Bányai Irén* énekes naiva, *Fenyvesi Olga* másodszebrett, *Halassy Mariska* hősnő, *H. Serfőzy Étel* komika, *vikjátéki* anya, *Jávor Gizi* társalgási, végzett növendék, *Károlyi Ibolyka* szende, *Márkus Angela* énekesnő...

Komlóssy Dezső: Honnan jön?

Mezei Béla: Szabadkáról. *De kérem, nagyon szép nő.*

Folytatta ezután a névsor ismertetését: *Mucsi Aranka* segédszebrett, *Uti Gizella* anyaszínésznő, *Nagy Aranka* koloratur énekesnő, *Payer Margit* naiva, *Szentiványi Gitta* vigjátéki szubrett...

— Hát ez kicsoda? — kérdezték.

— Ez kérem *egy talentum.* Most végezte a sziniiskolát — felelte Mezei.

A férfiakat a következőkben sorolta föl: *Fehér Gyula* hős és jellemszínész, *Kassay Károly* operett buffó, *Kormos Ferenc* siheder és szerelmes, *Lajthay Károly* bonvivant, *Mados István* kedélyes apa, *Nagy Imre* tenorista...

Márk Endre: Láta a színészt, igazgató ur?

Mezei Béla: Hogyne. Jól ismerem őt, ez egy kitünő tenorista, aki nem olyan modern operetben, hanem a régiekben nagyszerű.

Férfitagok még — folytatta Mezei — *Nagy Sándor* hősszerelmes, *Oláh Gyula* baritonista, énekes bonvivant, *Rónai Imre* szalon komikus, *Szalay Gyula* táncos komikus, *Váradai Márton* baritonista, *Vándori Géza* szerelmes. A karban van 16 férfi és 16 nő. A művészeti személyzet havi fizetése 13390 korona, a zenekaré 3200, a műszaki személyzeté 2200, a városi alkalmazottaké 834.50 korona, a személyzeti kiadás tehát 19624 korona 50 fillér, a dologi kiadás 7494 koronára kontemplálja, az összes kiadás egy hónapban tehát 27118 korona 50 fillér. *Kéri az előlegezett bizalmat még négy hétre*, amely alatt már igyekezni fog méltóvá lenni minden erővel arra a magas, díszes polcra, amelyre emelték.

— Éljen, éljen — hangzott a boldogságtól ragyogó arcu direktor felé az előlegezett bizalom.

(Üdvözlük Mezeit.)

Márk Endre ezután üdvözölte Mezeit a díszes, de nehéz pálya elején. A színügyi bizottság támogatni fogja őt. A legutóbbi színházbeadási procedura alatt tapasztalhatta már Mezei, hogy egész irodalom keletkezett a színházi szerződés körül, de a színügyi bizottság tulnyomó része mindent elkövetett, hogy a műgényeket a legmagasabb fokra emelve, elégtse ki. Reméli, Mezei kielégíti a művészi igényeket, hogy mindent el fog követni, ugy látja: *meg van a kellő higgadsága, előkészültsége és anyagi ereje.* Ne ígérjen nagyot és sokat, inkább többet adion. *Ne hallgasson a tulzott igényekre. Ez áll a publikumra is, lesznek itt igénybejelentők, akik beleszólnak a dologba, de az igazgató csak fokozza le az igényeket s a maga művészi terveit után menjen. Forduljon csak a színügyi bizottsághoz.*

— Ugy van! Nagyon helves! — bölintott a bizottság.

Márk Endre: A színügyi bizottság önzetlenül támogatja mindig. Helvesli minden tervét. Ne csüggyesse, ha első évben nem is lesz fényes a siker. Ne zárkozzék el a iótekonny egyesületek kérése elől, mert *ez könnyen megbillenti az egyetértés mérlegét.* Ujból bizalommal üdvözlö az igazgatót.

Komlóssy Dezső hasonló értelemben bizalommal fogadja Mezeit és terveit.

(Védelem a zenészek ellen.)

Ismertették ezután az Országos Zenészegyesület beadványát a helybeli polgári zenészek érdekében. A bizottság tagjai *Márk Endre, Szávay Gyula, Fráter Imre* helyeslően vették tudomásul, hogy katonazenekar lesz a

sínházban, mert ez a kérdés úgy volt beállítva, hogy most már Debrecennek is katonazenekeara lesz. Fráter Imre dr. rámutatott, mint előnyre, hogy a katonazenekar fegyvelmezettebb, bár elismeri, hogy *sok kellemetlenség is van velük.*

Márk Endre: Van, van. Ez igaz.

Mezei Béla: Nála járt a Zenész-szövetség kiküldötte, hogy beajánlja neki a polgári zenészeket, de ő egyenesen megtagadta a kérelmet. Ezért még fenyegetéseknek is ki van téve s kéri a bizottságot, védje meg.

— Ah, kérem, ne féljen. — biztatta a lelkes bizottság a félénk igazgatót.

Végül mindent lelkesen tudomásul vettek

Aki a rendőrségtől lopott

A közkedvelt „Pista“ eltévelyedése

Ma délelőtt a rendőrség bünygyi-osztályán szenzációs letartóztatás történt. Tóth István rendőrségi kézbesítő, a bünygyi-osztály általánosan kedvelt és becézett hivatalos szolgáját, a gyors és szolgálatra kész „Pistát“ tartóztatták le lopás büntette miatt. Kiderült ugyanis a rendőrség legmeghittebb alkalmazottjáról, hogy a bűnjelkeket állandóan dézsmálgatta, a tisztviselők asztaláról az el nem zárt tárgyakat elemelte s azokat eladogatta és a pénzt saját céljaira használta fel.

H. Kiss József rendőrfogalmazó, aki a mezőrendőri kihágások ügyében ítélkezik, ma délelőtt egy tárgyalást akart lefolytatni, melyhez az elkobzott bűnjelre: egy kécsövű vadászfegyverre volt szüksége. Tüvé tette érte az egész hivatalt, de sehol fel nem találta, annak dacára, hogy a fegyver a bünygyi lajstromba fel volt véve és számmal is ellátva. Kérdőre vonta a szolgát, aki a takarítást végezte a hivatalban, ez azonban kitérő feleletet adott. Ekkor eszébe jutott a fogalmazónak, hogy hetek előtt Tóth István nála járt s az alatt az ürügy alatt, hogy varjakat akar a szőlőből elriasztani, vadászfegyvert kért kölcsön tőle, amit a fogalmazó természetesen megtagadott.

A dologról jelentést tett Mile Pál rendőrkapitánynak, aki erélyesen vonta kérdőre Tóth Istvánt s mikor tagadott, házkutatást rendelt el a közkedvelt hivatal-szolgánál, amely meglepő eredménnyel járt. Egész csomó apróságot találtak a szolga lakásán, ami részint a rendőrkapitányi hivatal, részint egyes hivatalnokok tulajdona volt. Tóth István erre az eredményre nem volt elkészülve: megtört, bevallott mindent. Elmondta, hogy a bűnjelkeket állandóan dézsmálta, egyes hivatalnokok ingóságait eltulajdonította, majd saját céljaira értékesítette azokat. A hűtlen szolgát vallomása alapján előzetes letartóztatásba helyezték és átkísérték a debreceni kir. ügyészséghez további indítványtétel végett.

Mi lesz Drinápolylyal

A balkáni bonyodalom utolsó ütközője

A balkáni kérdés visszatért annak az országnak érdekelttségéhez, ahonnan a háboru kiindult: Törökországhoz. Ámde míg a balkáni szövetségek egymást összetörve, elfárasztva, kimerítve leszerelnek az egymás közt kötött béke értelmében, a török félmillió harca kész katonával követeli Drinápolyt, amelynek birtokáért most a vita folyik. És e vita végét nem lehet tudni. A hatalmak a revizio kérdése körül veszekednek, hol akarják, hol nem, Bulgária nem tud érvényt szerezni akarátának, el is van keseredve szövetségesei ellen, a diplomácia szavát pedig nem teszik súlyossá nagyhatalmi fegyveres beavatkozások lehetőségei.

A legutóbbi eseményekről egyébként a következő táviratok számolnak be:

Drinápolyt nem engedi a török.

London, augusztus 16. A török hadsereg a *Daily Mail* konstantinápolyi jelentése szerint *Drinápolyt nem engedi a töröknek, hogy megszállja a Kirdzsáli-i területet.* Politikai körökben és a portán nagyon sajnálják, hogy a török kormány nem üzent hadat Bulgáriának már eiztnégy nappal ezelőtt, amidőn a török csapatok a Maricát átlépték.

Berlin, augusztus 16. A *Lokalanzeigernek* jelentik Pétervárról: Az osztrák és magyar, a német, a francia és a török nagykövetek, a román és a szerb követek hosszabb tanácskozást folytattak *Szaszanovval.* A tanácskozást tárgya a portának tegnapi körjegyzéke volt, amelyet a nagyvezér legutóbbi jegyzékének függeléke gyanánt adtak át a hatalmaknak. Habár a jegyzék tartalmát még titokban tartják, jól értesült forrásból hire jár, hogy a pétervári diplomata körökre erős hatást tett a török kormány az a kijelentése, hogy *nemcsak Drinápolyt akarja megtartani, hanem komoly ellenrendszabályokhoz is fog nyulni, ha Bulgária meg nem szünteti az elfoglalt török területeken a kegyetlenkedést.* Habár Törökország elvben egyetért a nagyvezérnek a nagyhatalmakhoz intézett válaszában említett határvonallal, föntartja magának azt a jogot, hogy *esetleg megszállja a Maricán tul lévő területet és ezzel kényszerítse Bulgáriát, hogy közvetlen tárgyalást kezdjen Törökországgal.* Ezzel a londoni értekezlet határozata érvénytelenek lesznek, ami *Blugáriára Drinápoly elvesztését jelenti.*

Anglia Törökország mellett.

Páris, augusztus 16. Mint a külügyminisztériumhoz közel álló *Petit Parisien* értesül, az angol kormány föl akarja szólítani az

európai nagyhatalmakat, hogy *Törökország integritását, melyet annyiszor megsértettek, szerződésben biztosítsák.* A nagyhatalmak hivatalosan kijelentették Törökország területi birtokánál való teljes érdektelenségüket. Ezt a teljes érdektelenséget, amely hallgatóságos meg egyezés folytán csupán az európai Törökországra vonatkozott, most *kiterjesztik az ázsiai Törökországra is.* A porta a nagyhatalmaktól nemcsak biztosítékot, hanem *szerződéses garanciát* kap arra, hogy egy nagyhatalom sem tart igényt területére és csak gazdasági érdekei vannak, mind az európai, mind pedig az ázsiai Törökországban. A porta ezzel szemben kötelezettséget vállal, hogy a nagyhatalmak ellenőrzésével *haladéktalanul megkezdje Örményországban és Kis-Ázsiában az oly sokszor hangoztatott reformokat.* A porta e szerződés által nagy tehertől szabadul meg, a mit most a hadsereg és a tengerészet ró rá.

Olaszország a revizio ellen.

Páris, augusztus 16. A *Newyork Herald* jelenti Rómából: Olaszország nem fog csatlakozni olyan indítványhoz, mely a bukaresti szerződés revizioját célozza. Olaszország minden elszigetelt akció ellen lesz a drinápolyi kérdésben.

Bulgária lemond Drinápolyról.

Páris, augusztus 16. Az *Echo de Paris* a következő jelentést közli: Tegnap tanácskoztak azokról a különböző eszközökről, amelyekkel Drinápoly kérdését szabályozni lehet. Biztos értesülések szerint általában könnyen kivihetőnek tartják a következő megoldást: *Bulgária lemond Drinápolyról,* mert különben reá hárítják az ottomán államadósság egy részét.

— **A folyton élesedő megélhetési harc** összes erőink megfeszítését teszi szükségessé. Magától értődik tehát, hogy annál többet kell törődnünk egészségünk jó karban való tartásával. Ki merné tagadni, hogy ennek egyik leglényegesebb alapfeltétele: a szabályos emésztés? A világhírű **Ferencz József**-keserűviz, (ha naponként a reggelizés előtt egy fél borospohárra valót megiszunk belőle) azzal a megbecsülhetetlen tulajdonsággal bír, hogy már az egészen idültté vált gyomor- és bélrenyheséget is biztosan, gyorsan, enyhe módon megszünteti. „Makacs székrekedésnél is”, igazolja az irtalmasok messze híres bécsi közkörházának hivatalos bizonyítványa, „kitünő eredménnyel használjuk a természetes **Ferencz József**-keserűvizet. Egy kisérlet mindenkit meggyőz arról; oly olcsó, hogy minden polgárember megveheti magának! — Kapható gyógyszerésznél, drogistanál és fűszerkereskedőnél. Vigyázzunk a valódiságára! A **Ferencz József**-gyógyforrások szétküldési-igazgatósága Budapesten.

Biomaláta. Biomalz

Kitünő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítő szer mind azok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorulnak. Németországban a legelterjedtebb és legkedveltebb erősítő szer. Az ára gyógyszerárakban és drogériákban dobozonként K 1.30 és K 2.50.

Baltazár Dezső lemondott a Lelkészs-Egyesület elnöki tisztéről

A püspök levele az O. R. L. E. közgyűléséhez

Baltazár Dezső dr., a tiszántúli református egyházkerület püspöke lemondott az Országos Református Lelkészs-Egyesület elnöki tisztéről. Lemondását az ORLE. szeptember hó 30-ikára összehívott közgyűléséhez intézett következő levelében jelenti be:

*Mélyen tisztelt közgyűlés!
Szeretett lelkésztársaim!*

A multa tekintettel legtisztább öntudattal, a jövőre nézve legnyugodtabb leszámolással és békességgel, az egyesület tagjai iránt érzett és megtartandó szeretettel és hálával *bocsátom a közgyűlés rendelkezésére elnöki állásomat.* Lemondásomat méltóztassék a helyzet és viszonyok logikai következményének venni; mint ahogy én veszem elvontva minden férfiatlan érzékenykedéstől.

Alapszabályaink 2. §-ában vannak felsorolva egyesületünk céljai. A 3-ikban *e célok első lépésőképpen az 1848. XX. t.-c. végrehajtása van megjelölve.* Erre a lépésre reá kell lépni minden hűséges egyesületi tagnak, annyival inkább a hűséges vezérnek. Az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtása *egyházpolitikai kérdés.* — Szerves része a nagy politikának. Az egyesületnek alapszabályszerű kötelessége egyházpolitikát csinálni s ennél fogva vonatkozásba kell jönnie a nagy politikával is. Azért kellett lapunkat is politikai lappá tenni, hogy a nagy lépcsőn megfeszítve lábát, emelhesse az anyaszentegyházat az egyetemes célok magassága felé. Hypokrizis nélkül senki sem tehet szemrehányást a Lelkészs-Egyesület vezérének, ha politikát csinál. Legkényesebb dolog, ami csak adathatik; de amíg az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtva nincs; ezt a martyromságot a vezérnek vállalnia kell a keserű pohár kiürítésének biztos tudatában is.

Én, mint az egyesület elnöke, erőmnek legjavát az 1848. évi XX. t.-c. szolgálatába állítottam. Hazámnak is szolgálatot véltem vele tenni, mert *a felekezetek közötti békesség csak ennek a törvénycikknek az igazságos és becsületes végrehajtása alapján lehet.* A felekezetek közti békesség pedig a nemzeti erő kifejtés egyik legfontosabb előfeltétele. *Minden kormánynak a politikáját ennek a törvénycikknek a mérlegére állítottam.* Ostor és békesség olajága aszerint változtak a kezemen, amint eme törvénycikk végrehajtásának az esélyei hanyatlottak vagy emelkedtek. — Más kérdés viszonylatában nem is lett volna érdemes politikát csinálni. Hiszen a különböző politikai pártok hatalomra jutva, ugvis a ki-egyezés politikáját kénytelenek csinálni, aminthogy csinálták is. Az én elnökségem ideje alatt felmerült aktuális nagy kérdések pedig — mint a katonai kérdés és választói jog — egészen lényegtelen változattal éppen úgy voltak beigérve az egyik kormány által, mint ahogy azt a másik megcsinálta. De meg ilyen kérdések perspektívájából nem is lett volna szabad, nem is lehetett egyházpolitikai lapban politikát csinálni.

A koalíció egyházpolitikáját nem helyeslem; egyebektől eltekintve főleg azért, mert az 1848. évi XX. t.-c. cikkben kijelentett viszonyossági és egyenlőségi elvet meghamisította, amikor a viszonyosság és egyenlőség mérlegeinek helyreállítása előtt megkezdte a tuldotált róm. kat. egyház állami segélyezését is a lélekszámarány hamis cégére alatt s ezzel a többi bevett vallásfelekezetek anvagi kielégítése elé elháríthatatlan pénzügyi nehézségeket gördített. Ezt az egyházpolitikát nem helyeselte az O. R. L. E. egyeteme sem. — Az

eredményes vezetés alapfeltétele t. i. a vezér és tagok közötti egyezés tehát megvolt.

A koalíciót követő kormányok egyházpolitikáját helyeslem, helyeslem: nem a legtöbbször semmitmondó kijelentésekből, hanem a tényekből ítélve. Az intézés kormányrudjától lassanként eltávolodtak azok a személyi tényezők, akik a koalíció klerikális egyházi és iskolai politikájának exponensei voltak. — *Alapszabályunk megerősítése, az állami dotáció fokozása, a lelkesi korpótlék, a felekezeti tanítók fizetésének javítása, a kálvineumi építési államsegély kétségtelen haladás jelét állította elém. Mig végre az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtását célzó kérdőívek kibocsátása a korszakos átalakulás kiűzőbbég eluttatott. Az erkölcsi kötelesség legerősebb nyomásával hárult reám a feladat, hogy a korszakos alkotásból én is kivegyem a részemet, a döntő harc megvívásának helyén: a képviselőházban; ahol bizony a protestáns érdekek eddigelő igen mostoha képviselőségben részestültek. Ezért léptem reá a legkellemetlenebb áldozathozás utjára. Képviselőjelöltséget vállaltam egy olyan kerületben, ahol a választók csaknem kizárólag az 1848. évi XX. t.-c. által legérzékenyebben érintett s eme törvénycikk áldásaiban legkevésbébbé részesülő felekezethez tartoznak. Tizenkilenc református anyaegyház, ugyanannyi lelkesessel s még több tanítóval, továbbá görögkatolikusok és zsidók. Az utóbbi két kategória megértett; az előbbi az érdemes kivételétől eltekintve, a pártkérdést az elvek felé emelte, elfeledve, hogy a párt cégerét gyakran meghazudtolja az ellenkező tartalom. Fél öntudattal, fél elhatározással mentem bele a küzdelembe. Zászlóm követését nem a hála szempontja elé állítottam, hiszen jót mindig annak biztos tudatában cselekedtem, hogy érte a teljesített kötelesség boldog öntudatánál egyéb jutalmam nem leerd. Zászlóm követését a józan belátástól vártam s a megértő szeretettől reméltem. — Zászlóm nem pártzászló volt, hanem elvek által: a békesség, szeretet s az 1848. évi XX. t.-c. cikkben kifejezésre jutó egyenlőség által felavatott jelvény, amely felé akármennyi sárt dobált is a tajtékzó gyűlölet, nekem tisztán maradt meg a nyugalom idejére szent takaróul.*

Nyílt és négy szemközti kritikákból arra kellett rájőnnöm, hogy a nyirbátori kerületbeli református elem pszichológiája nem áll egyedül. Beállott tehát az a helyzet, amiből *le kellett vonnom férfiasan a következtetést.* Beláttam, hogy az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtásának a nagy érdekét az én személyem nem képviseli többé azzal a hatással, amiből a közre áldás háramlanék. *A nagy próbában elhagytak legtermészetesebb szövetségeseim. At kell adnom a vezéri helyet olyan utódnak, aki a kellő hatással rendelkezik.* Meg fogja találni a közgyűlés bölesesége.

Legtisztább szeretetből és élettapasztalattól fakadt tanácsom az, hogy az egészséges váltógazdaság törvénye szerint *az ui regime azoknak a nyilvános és négy szemközti kritikuskoknak a vezetése alá adandó, akik vagy helytelenítették, vagy kontrakározták az én 1848. évi XX. t.-c. érdekében folytatott politikámat, vagy összetett kézzel nézték az én nagy tusakodásaimat:* én mint egyszerű közkatona és csendes szemlélő imádkozni fogok értük, hogy legyen a kezök munkája sikeresebb, a lépésök áldottabb, mint az enyém.

Én visszavonulok szoros értelemben vett hivatali kötelességeim amugy is széles területére s onnan az O. R. L. E. minden ióirányu

törekvését legodaadóbb buzgósággal fogom elősegíteni. Egy csepp szemrehányás sem árnyazza a lelket. A nagy küzdelmek sebei magasztossá, szép emlékei derűssé teszik visszavonulásom idejét, melynek aitalját azzal a boldog öntudattal zárom magamra, hogy jól indult dolgokat hagyok magam után és hogy adott az Isten nekem, haszontalan szolgálójának erőt arra, hogy *a felismert igazságot nemcsak fellelő mertem megmondani a népszerűség hozsámája között, hanem meg mertem mondani a tömegek szemébe is. amikor a „feszítsd meg“-et kiáltofták reám. Nem a királyokat dorgáló próféták az eszményeim, hanem az Ur Jézus Krisztus, aki az egész emberiség előítéletével szemben is a kemény igazságok szószólója maradt. Ezt az eszményt vegyék lelkiükbe lelkésztársaim. Ennek az eszménynek a békességével és szeretetével bucsuzom mindnyájatoktól.*

Ne adja az Ur, hogy valaha szükségessé váljon az én visszatérésem! Az már nagy veszedelmek idejét jelentené. Ha az én távozásom a közre nézve olyan jót jelent, mint egyéniségem eddig elhanyagolt legemberibb oldalára: akkor nem bánkódásra, hanem kölcsönös öröme van okunk. A kiábrándulás keserűségét ellensúlyozza nálam az a jó reménység, hogy ami plántákat egvüitt ültettünk, azoknak mindig hűséges gondozókat támaszt. Az, a Kitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék.

Magamat a közgyűlésnek és lelkésztársaimnak jó emlékezetébe ajánlva, vagyok Debrecen, 1913. augusztus hó 11-én.

testvéri szeretettel:
Dr. Baltazár Dezső.

Az agyonvert vőlegény

A sápi gyilkosok ügye a Kurián

Nagyobb csufság még nem ért leánykérőt, mint Tarr Sándor sápi parasztleányt, akit Futó Mariska szemrevaló lány különös módon kosarazott ki. A leánynak három évig udvarolt Ispány Lajos, a falu legmódosabb gazdájának fia. Már régen ol-tár elé is léptek volna, de mivel szegény leány volt, a fiu szülei elleneztek a házasságot, míg végre az idej farsang végén kénytelen-kelletlen bejegyezték abba, hogy elvehesse. Február elsején betoppant Futóékhoz Bartha András kovácsmester és előzetes torokköszörülés után, Ádám és Évára hivatkozva, az árvaleány nagyanyjától megkérte Tarr Sándor számára Mariska kezét.

— De hiszen, — felelte a nagyanya — unokaleányom már Ispány Lajos menyasszonya, Püspökladányban már varrják is számára a kelengyét.

— Vagy ugy, — mondotta a helység kalapácsa — akkor hát ammondó vagyok, hogy érvényesebb férjet nem is kommandálhatok Ispány Lajosnál, aki számára ezennel megkérem Mariska leányzó kezét.

Sokat nevettek ezen a furcsa leánykérésen az egész faluban. A fonóban, tollfosztáskor s más összejövetelkor csak ezen évődtek. A hoppon maradt vőlegény nevét nőtába is fonták, melynek végső refrénje így hangzott: *Ma varrnak Tarnak, Holnap Tarnak varrnak.* A különben is hirtelen haragu, duhaj legény bosszút esküdött, fölkereste a vőlegény unokaöccsét, Ispány Antalt, aki a másik Futó lánynak udvarolt, de őt is kikosarazták.

— El kell huzni a nótáját annak a hetyke legénynek, tanácsolta az unokaöccs. Estére látogassuk meg, mikor Marsikájával turbékol s táncoltassuk meg, hogy holtáig megemlegesse.

Ispány Lajos, aki egészen otthonosan érezte magát a leányos házban, amikor vacsora után az öregasszony lefeküdt, kiment a két leánnyal az udvarba havat lapátolni.

BORSAJTÓ

és SZÓLÓZÚZÓ gyártmányainkat ajánljuk a t. szőlősgazdák figyelmébe. DEBRECZENI VASÖNTÖDE ÉS GÉPLAKATOSSÁG Debreczen, II., Hadrázi-u. 22. Alapított 1882-ben.

Alig hagyták el a szobát, a völegényt Tarr Sándor vezetésével Ispány Antal és Hunyadi László hátról megtámadta. Vasvillával, disznóölő késsel, ólmos fűtkössel rohanták meg. Mind a hárman befutottak a házba, s még volt amnyi idejük, hogy magukra zárják az ajtót. A korhadt pítvarajtót az orvul támadók csakhamar betörték s a fegyvertelen Ispány Lajost ütlegelni kezdték. Erre a házbeli az alvó öregasszony szobájába menekültek, az ajtót beretesztették, de a legények ezt is betörték. Az öregasszony védelmére kelt a völegénynek, de a támadók összeszurkálták. Ispány Lajos háromszor ájult el a sürü ütlegek és késszurások miatt, közben eszméletre tért s pár lépésre elvászorgott, de a nekivadult legények addig verték, míg csak életet sejtettek benne, azután fölruzták a formátlan holttestet s távoztak.

A nagyvárad esküdtbírósa több napi tárgyalás után gyilkosság büntette, arra való fölbujtás, magánlaksértés és súlyos testi sértés miatt Tarr Sándort tíz évi, Hunyadi Lászlót hat évi és Ispány Antalt tizenkét esztendei fegyházra ítélte.

Mint tudósítónk sürgönyzi, a Kuria szüneti tanácsa Halász Lajos dr. helyettes-ügyész indítványára a vádlottak semmisségi panaszait elutasította.

Báلكirálynőből — koldusasszony.

Egy gondnokság alá helyezés története.

Évek óta járja Debreczenben a hivatalokat egy szikár, idegbeteg asszony. A rendőrségtől a csendőrségre, polgármestertől az ügyészségre naponta tette meg az útját, ki nem fogyva panaszból, feljelentésekből. Nem kimélte szomszédjait, magánosokat és hatóságokat, amíg a rendőrség fel nem ismerte, hogy egy megrongált idegzetű asszonynyal van dolga, akinek gondnokság alá való helyezését kérte a törvényszéktől.

A *perlekedési mániában* szenvedő idegbeteg asszony valamikor a legjobb napokat élte. Apja Nagykarolyban tekintélyes hivatalt viselt és jelentékeny vagyonra tett szert. Most is befolyásos rokonsága él itt és a fővárosban, akik szíves örömet támogatják, ha a beteg asszony hozzájuk fordulna. De *Seres Gézáné* inkább koldus módra él vityillóiban, sem hogy hozzátartozóitól, akik mindent megkísérlettek, hogy mai életmódjától eltérítsék, valamit is elvenne. Az egykori „*báلكirálynő*”, akinek szépségéért és temperamentumáért egy vármegye bolondult, inkább *koldul*, sem hogy rokonai pártfogására és gyámolítására szorulna.

Hacsak a most folyamatban levő gondnoksági eljárás nem kényszeríti erre. A törvényszék ugyanis már elsőfokon kimondta Seres Gézánéra a szabad akarat hiányának jelenvoltát s mint konok perlekedőt gondnoki gyámolításba helyezni rendelte. De Seres Gézáné önmagát cáfolta volna le, ha épp ezt a kedvező alkalmat meg nem ragadja és nem *perlekedik tovább*. Egész éjszaka dolgozott a felebbezésen, melyet tegnap be is adott a törvényszéknél, ahonnan azonban visszaküldték a rendőrségre, hogy értelmesebben mondja el Seresné, mert az ákombákomokat nemcsak megérteni, de elolvasni sem lehet.

— Szép urak ezek! — mondja a hiszterikus asszony — még olvasni sem tudnak.

— Talán maga nem tud írni? — évődnek az iktatóban Seresnével.

Aki, mintha újra a régi fényes idöket élte volna újra, büszkén egyenesedett ki s ajkbigygyesztve mondta:

— Ugyan lelkem, maga tanit engemet... akkor igazán lesüllyedtem... Volt idö, ami-

kor ilyen apró pontokon csak meg sem állt a tekintetem...

— Régen volt az! — mondiák ingerkedve.

— Régen... de volt!... Akkor én a *Károlyi-kontesszekkel jártam a megyebálokra* s boldog volt az a dandy, akivel szóba álltam...

Végignézzük a rongyokba burkolt, megtört, összeaszott némbert, aki eszelősnek látszik, mikor ezeket elmondja. Pedig csak három évtizedtől múlt el felette, sok megpróbáltatással, álmainak és lelkiivilágának tragikus megrázkódtatásával. Mert, hogy nem ura szabadakaratának, arról számtalan példa fekszik azok előtt, kik evvel a szerencsétlen asszonynyal érintkeztek. Ime a legjellemzőbb:

Egyik tekintélyes és dús gazdag debreczeni ügyvéd neje, aki még leánykorából ismerte Seresné, ma is szívesen támogatja a lecsuszott asszonyt. Ruhát, élelmiszert, sőt pénzbeli támogatást is ad Seresnének, aki ha nem hanyagolná el a maga dolgát s nem a hivatalokat járná napról-napra, milderre nem lenne rászorulva. Tekintélyes értéket képviselő ingatlana: *háza, szőlője van.*

Most is, a gondnoksági eljárás során ezt az előkelő ügyvédnét kereste fel Seresné, akit addig kért és könyörgött pártfogásáért, amíg ez férje urának beajánlotta.

— Nézze fiam — mondta férjének az ügyvédné — ezt a szegény asszonyt mindenki üldözi, legyen szíves, adjon neki jogi támogatást és tanácsot.

A fiskális, aki már régen nem folytat ügyvédi gyakorlatot, hanem privát vagyonából él, nem szívesen avatkozott a dologba, de felesége kedvéért mégis csak akart valamit tenni Seresné érdekében.

— Nézze lelkem, akar egy őszinte tanácsot?... Minek kinlódik maga folyton a szomszédjaival, hatóságokkal, csendőrséggel, rendőrséggel?... Adja el a házat, földjét — a pénzt ajándékozza a városnak és kösse ki, hogy azért *élete fogytáig kényelemben tartsd el a szegényházban.*

A „szegényház” szóra, mintha villanyos áram járta volna át izmát, pattant fel Seresné. Erőt vett rajta a dac és az akaratos betegség s maró gunnyal fizetett a tanácsért:

— Az urnak adtak ügyvédi diplomát?... Ugyan kik voltak azok a szamarak?...

Hazament és egész éjjel dolgozott a több ivre terjedő felfolyamodáson, amellyel azt akarja a táblán bizonyítani, hogy a debreczeni kir. törvényszék tévedett, mikor kimondta rá, hogy nem ura a maga akaratának...

Ha időm és tehetségem lenne, iránydrámát írnék ennek a szerencsétlen asszonynak a megroppanásáról, így azonban beérem azzal, hogy szürke krónikás stílusban meséljem el azoknak, akik a piacon körülállnak:

... Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy — *báلكirályné*... Aki gögös volt, meg büszke, aztán... aztán jött az idö, a ránc és a sorscsapás... és gondnokság alá *helyezték*... A *szegényházban* halt meg... (gy. zs.)

Közoktatás

Felvétel a D. M. K. E. internatusba. A D. M. K. E. nagyszabású, modern nevelőintézete szeptember 1-én megnyílik. Az intézet igazgatósága felvesz gimnáziumba, reál-, kereskedelmi- és polgári iskolába járó tanulókat. Havi ellátásdíj 60 korona. A napközi otthonába járó növendékek tanulmányi felügyelettel, ebéddel, oszonnával 32 K-t, csak oszonnával 14 K-t fizetnek. Kivánatra prospektust küld s a felvételt délelőttöként a reáliskolában eszközli dr. Madai Pál igazgató-tanárr.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőri, Debreczen, Rossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

A böszörményi „bankdirektor”

Utazás a szuronyok közt

A debreceni fogház egyik legnagyobb híri lakója Kis Sándor „bankigazgató”, akinek nevét még most is sokan emlegetik Hajduböszörményben és a többi közeli helységekben, szerdán ismét élvezhette a szabad levegőt. — Igaz, hogy csak két napig, mindössze annyi időre, amíg Debrecenből Szegedre és vissza megehetette az utat. Két szuronyos börtönőr kísérte Szegedre, ahová Csanádme gyében elkövetett üzemelmei miatt szölyította a vádhatóság.

Kis Sándor a hódmezővásárhelyi rendőrség egyik fogalmazójának, Kis Adolfnak a fia. A huszonhét esztendősi fiatalember tulajdonképeni foglalkozása a pénzügyi község, de volt már *bankigazgató is Hajduböszörményben*, ahol „*Agrária földhitel- és pénzkölcsönző intézet*” hangzatos cím alatt egy *részvénytársaságot toborzott össze*, amelynek ő volt a direktora és fő részvényese egy személyben... Az „Agrária” nagyhangu röpcéduláival Kis elárasztotta az egész országot, a hatóságok figyelmesek lettek a zugintézet működésére, Kis Sándort leleplezték, bünvádi eljárás indult meg ellene család és kauciószédélzés miatt. A törvényszék felmentette, de a *debreceni tábla egy évi és négy hónapra börtönre ítélte*. — Most ezt a büntetését tölti a debreceni fogházban.

A hajduböszörményi kaland után a nyugtalan verü Kis Sándor hazautazott apjához, Vásárhelyre. Onnan tett kirándulásokat a vidékre, mint egy előkelő szegedi bank üzletvezetője. Bejárta a csanád- és csongrádme gyei falvakat és mindenütt *olcsó pénzt* ígért a gazdálkodóknak. — Csanádpalotán azonban lépre ment. Leleplezték és a szegedi ügyészség vádiratot készített ellene kétrendbeli okirathamítás és négyrendbeli család miatt.

A vádirat szerint Kis Sándor 1911. szeptember elején Csanádpalotán elegánsan kiöltözve megjelent a községi előliároság előtt, ahol mint egy szegedi nagy bank megbízottja mutatkozott be. A községi jegyzőtől elkérte a községi dobost, Gál Pált, akivel négy ízben kihirdette a faluban, hogy *akinek négy és fél százalékra pénzkölcsön kell, az forduljon bizalommal hozzá, ingyen tanácsot, felvilágosítást ad a község házában levő lakásán.*

A naiv csanádpalotaiak közül többen beugrottak. Megbízta Kis a pénzszerzéssel és csak később jöttek rá, hogy a szegedi bank nem négy és fél százalékra ígéri a kölcsönt, hanem jóval magasabb kamatra. Elkkor följelentették Kis, akit a csendőrök le is tartóztattak. Az ügyészség vádjá szerint Kis Sándor Szabó Tamás és Kádi István megbízólevelét, amely szerint Kis kettőjüknek harmincezer korona kölcsönt ígért, meghamisította. Előbbtől a hamis megbízólevel alapján 356 koronát, utóbbtől 400 koronát követelt s ügyvéd útján is fölcsölyította őket, hogy fizessenek, mert különben perel. Ezenkívül a vád szerint Kis, Szabó Tamás, Targován Mihály, Kádi István és Gazsó Mihály gazdálkodóktól kisebb-nagyobb előlegeket fel is vett a megszerzendő kölcsönre. Érdekes, hogy a szegedi bank Szabónak és Kádinak meg is szavazta a harmincezer korona kölcsönt, de nem 4.5, hanem 5.8 százalékra.

A csütörtöki tárgyaláson a vádlott igen ügyesen védekezett. A tanuk jórészt már nem igen emlékeztek a két év előtt történt históriára. Ennek köszönhetette Kis, hogy a bíróság *bizonyítékok híján jogerősen fölmentette* őt a vádak alól. A tárgyalást végighallgatta a vádlott apja, Kis Adolf rendőrfogalmazó, aki *ki-tagadta a fiát* a történetek után. Most, hogy felmentették a fiut, ez sirva borult apja nyakába és zokogva ígérte meg, hogy megjavul.

A tárgyalás után a két szuronyos börtönőr visszahozta a darócruhás rabot Debreczenre.

cenbe, ahol r
vednie a kisz
tetésből.

— Vasá

mátus temp
prédikálni fo
rád Zoltán
órákor Szel
gár Gyula
plomban Ur
templomban
a csapóker
oktató lelke
Nagy Lajos

— Az ágo
sárnap dele
Materny Lá

— Tisz
dósítónk tá
miniszterel
perckor N
Budapestre
ról a regge
gyorvonatt

— Kiti
schau közli
réseül Haz
ternek, K
Haus tenger
rend nagy

— Bal
romból táv
tus egyház
minisztert
bíróvá vál

— Tis
jelenti: Ti
való lova
Zsigmond
roly grófo
ben azor
nem törté

— Va
tiszántuli
ben mega
pesítő biza
ban Debr
képesítő v
és sorren
8-án d. u.
püspöki h
szabályza
rona vízsz
hó 9-én d
gálat. Sze
dettel szó
lentkezők
a püspöki
nek a pü
tásban m
zépisk. va
ban” cím

— A
ton emlék
18-án, hé
a nemzet
lékezetér
Otthonba
mos dr.
Otthon v

— A
Coriban
koleraese
zül néhár
ből távir
tes. Az
óta újabb
megfigye
badon b
vizsgálat
szüksége
leraesete
Kattarób
napos m
ték.

cenbe, ahol még nyolc hónapot kell elszentvednie a kiszabott tizenhat hónapi börtönbüntetésből.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban e hó 17-én, vasárnap prédikálni fognak: a Nagytemplomban Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Polgár Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az ispotályi templomban Könyves-Tóth Kálmán lelkész, a csapókerthi imaházban Kovács János vallás oktató lelkész, a homokkerthi imaházban Nagy Lajos s.-lelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentisztelet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Tisza Bécsbe utazott.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel öt óra negyvenöt perckor Nagyváradról a személyvonattal Budapestre érkezett s a nyugati pályaudvarról a reggel hét óra ötvenöt perckor induló gyorvonattal tovább utazott Bécsbe.

— **Kitüntetések.** A Militärische Rundschau közli: A király hű szolgálataik elismerésül Hazai Samu báró honvédelmi miniszternek, Krobotin hadügyminiszternek és Haus tengerészeti parancsnoknak a Lipóterend nagykeresztjét adományozta.

— **Balogh Jenő — tanácsbíró.** Komáromból táviratozzák: A dunántúli református egyházkerület Balogh Jenő igazságügy-minisztert 216 szóval 23 ellenében tanácsbíróvá választotta.

— **Tisza párbaja.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tisza István gróf a Pallavicinivel való lovaigas ügyében segédeitől Üchtritz Zsigmond grótot és Khuen-Héderváry Károly grótot kérte föl. A segédek személyében azonban végleges megállapodás még nem történt.

— **Vallásánári vizsgák Debrecenben.** A tiszántúli református egyházkerület kebelében megalakult középiskolai vallásánárképesítő bizottság folyó évi szeptember havában Debrecenben középiskolai vallásánárképesítő vizsgálatot tart. A vizsgálat ideje és sorrendje a következő: Szeptember hó 8-án d. u. 4 órakor személyes jelentkezés a püspöki hivatalban, amikor a vizsgázók a szabályzat értelmében megállapított 50 korona vizsgálati díjat is lefizetik. Szeptember hó 9-én d. e. 8 órai kezdettel írásbeli vizsgálat. Szeptember hó 10-én d. e. 9 órai kezdettel szóbeli vizsgálatok. A vizsgálatra jelentkezők okmányaikat szeptember hó 5-ig a püspöki hivatalba küldték be. Érdeklődőknek a püspöki hivatal megküldi a nyomtatásban megjelent „Tájékoztató a ref. középisk. vallásánári képes. vizsgálat tárgyában” című füzetet.

— **A debreceni munkásság Bebel Agoston emlékének.** A debreceni munkásság e hó 18-án, hétfőn este 8 órakor Bebel Agoston, a nemzetközi munkásság nagy halottja emlékezetére gyászünnepélyt tart a Munkás-Otthonban. Az emlékbeszédet Lefkovits Vilmos dr. tartja és közreműködik a Munkás-Otthon vonózenekara és dalárdája is.

— **A kolera.** Bukarestből táviratozzák: Coriban egy katonai barakban tegnap több koleraesetet állapítottak meg, amelyek közül néhány halálos kimenetelű volt. — Bécsből táviratozzák: Kattaró város koleraamentes. Az e hónap 6-án előfordult koleraeset óta újabb megbetegedés nem történt. Akit megfigyelés alá helyeztek, azokat mind szabadon bocsátották, miután a bakteriológiai vizsgálat negatív eredményt mutatott föl. A szükséges intézkedéseket az előfordult koleraesetekre való tekintettel megtették. A Kattaróból elutazókkal szemben elrendelt ötnapos megfigyelést érvényen kívül helyezték.

— **Katonai tárgyalások.** A debreceni ménitelep ügyében ma katonai vegyes bizottság tartott ülést, amelyen Körner Adolf főpolgármesterhelyettes főjegyző elnöke alatt jelen voltak Magoss György dr. főügyész, Medgyaszay Miklós tanácsnok, Borsos József h.-főmérnök, Vass Károly dr. jegyző, Percel Dénes alezredes, a debreceni ménitelep parancsnoka, Frankfurter Lajos számvivő százados. A ménitelep szerződésének 25 évre való meghosszabbítása s több részletkérdésben állapodott meg a bizottság.

— **Püspökök képviselősege.** Most, amikor remélhetőleg tul vagyunk már azon a mesterségesen is szított izgatottságon, amit némely körökben a még ellenségeitől is elismert kiválóságú tiszántúli püspököknek, Baltazar Dezsőnek képviselőjelöltsége okozott, adjuk tudtul mindazoknak, akik ezen a dolgon, mint valami párja nélküli szörnyüségnek botránkoztak meg, hogy volt már magyar református püspök, s még nem is egy, aki képviselőseget vállalt: Nagy Péter erdélyi püspök, aki 1868-ban és Pap Gábor dunántúli püspök, aki 1875—78. viselt képviselőseget. Az meg úgy látszik, köztudomású hogy Török Pál is fellépett egy ízben.

— **Dr. Nagy Kálmán t. b. megyei főorvos,** haza érkezett és rendeléseit az egyház palotájában levő lakásán újból megkezdte.

— **A Simonffy-utcai vizsgógymnastikában és Zander-féle gyógygymnastikai intézetben** már megindult a forgalom. A souterainben elhelyezett vizsgógymnastikában már javában kapják a betegek a félfürdőket, hegygyöleket és szénavas-fürdőket. A földszinten elhelyezett Zander-féle gyógygymnastikát is elég gyakran veszik igénybe, bár ez utóbbi kurának, valamint a gyermekek svéd fejlesztő-tornájának sasonja csak szeptemberben kezdődik. Forrólevegő-kezelést (100—120 C°) is több ízben alkalmaztak. Az intézetet férfiak reggel 6—10-ig és d. u. 5—8-ig; nők d. e. 10—12-ig és 3—5-ig látogathatják.

— **Az első ítélet.** Pénteki számunkban részletesen ismertettük a csavargó-törvény életbeléptetését Debrecenben. Ma megtörtént az első ítélet is, melyet Rácz László István közismert csavargóval szemben mondott ki Komlóssy Pál dr. rendőrbíró, akit hatvan napi fogházra ítél el. Rácz Szabó István pompás mesterember volt, kocsimázoló, aki hetenkint 60—100 koronát is keresett, azonban az alkohol szenvedély rabjává lett s lassanként egészen lezüllött. A dolgház sem fog ezen már javítani, ha ugyan lesz ilyesmi a közelben Debrecenben.

— **A városi muzeum** folvó hó 20-án, Szent-István király napján délelőtt 9 óratól 12-ig nyitva lesz.

Keresek

november elsejére

2 szobás, tágas, modern
fürdőszobával
ellátott

lakást,

lehetőleg a piac-
hoz közel.

Gim a kiadóhivatalban.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszerterekben.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Tanítónő a kártyabarlangban.** Fiuméből táviratozzák: J. N. leMBERGI tanítónő hétek óta Abbáziában üdül. Estéről-estére megjelent a kaszinó játéktermében, ahol összezs pénzét elvesztette. Tegnap este egy fillér nélkül be ment a kaszinóba, ahol egy szobában négyszáz koronát talált az asztalon. Magához vette és eltávozott. A rendőrség a tanítónőt letartóztatta.

— **Uj kabaré-társulat bemutatkozása az Uránus nyári-színházban.** Suchán Rezső az Uránus-színházak fáradszóró igazgatója ismét tanubizonyosságát adja határtalan szeretetének kedves közönségével szemben. A vásártéri Uránus nyári-színház színpadára ismét egy kiváló kabaré-társulatot szervezett, hogy két héten át szórakoztassák az Uránus nyári-színház közönségét. A kabaré-társulat névsora: Zöldi Juliska szubrett. Andor Ida kabaré-énekesnő. Kövesi Juliska népdal-énekesnő. Szepesi Sándor komikus. Galambos Elemér komikus és hangimitátor. Sárai Sz. Károly modern dal-humorista. A művésznők és művészek szigorúan családi műsorral szerepelnek és a modern dalköltészet legújabb remekeit adják elő. Naponta egy-két színpadi tréfa is kerül bemutatásra és mindezeket kívül még a gyönyörű mozgókép-műsor kerül vetítésre.

— **Az abauji árvíz.** Szikszóról táviratozzák: Sziklay Ede Abauj-Tornamegye főispánja ma reggel odaérkezett és Csizsár Kálmán főszolgabíróval bejárta az árvíz által elpusztított városrészeket. A főispán észleleteiről a jövő hét folyamán személyesen tesz jelentést a kormányoknak. A főispán délután a vidékre utazik ki és sorra járja az összes árvíz által sújtott vidékeket. Szikszón tegnap reggel óta ismét állandóan szakad az eső és újabb áradástól tartanak. Az összes folyók és patakok medrei megteltek vízzel. A Bársonyos ismét kilépett medréből és újból előtörtte Encs határát. Az árvízről kihalászott terményt szárítás végett széjeltették, de a mostani nagy esőzés ezt teljesen tönkretette. A lakosság nagy inségnek néz elébe.

— **Az adóhátralékosok figyelmeztetése.** Debrecen város adóhivatala felszólítja mindazokat az adózókat, akik a városi adókönyvben előirt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-éig be nem fizették, hogy azt, járulékaival együtt, a jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül vagyis e hó 25-éig az alulírott városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

— **Fajborok palackozva** literenként kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **Óriási tüzvéz.** Marosvásárhelyről táviratozzák: Ma délben kigyuladt a város belsejében lévő Baruch-féle petroleum-gyár, amelynek legtöbb épülete leégett. A romok alól öt borzalmasan összeroncsolt munkás testét huzták ki. A lángok még hajnalban is csapkodtak ki az egyes gyári épületekből. A tűz közelében nyolc wagon benzín állott, ami azzal a veszedelemmel fenyegetett, hogy az egész utca házáit lángra lobbantja annak fölrobbanása. Ezért a hatóság kilakoltatta az egész utca lakosságát.

— **A legfinomabb női kézi-táskák,** pénzszivar- és cigaretta-tárcák, bőröndök, utikosarak és teljes uti felszerelések olcsó szabott árak mellett kaphatók **Mentze Henrik** újdonságok áruházában, Piac-utca 38. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

— **Csak Török-pezsőt** igyunk, minden jobb üzletben kapható.

Üzletáthelyezés miatt

a raktáron levő összes cikkek, u. m.: felöltők, pongyolák, costümök, aljak és bluzok, valamint selyem-, gummi- és lüszterköpenyek mélyen leszállított árban

szerezhetők be

HALMÁGYI SÁMUEL

fő- és fióküzleteiben, Piac-utca 47. és 32. szám.

— **Az Uránus nyári-színház mai új műsora.** 1. Zene. 2. Az Adda folyó, természeti felvétel. 3. A szép Nelly, vígjáték. 4. Villy és a vén szerelmes, bohózat. 5. Müsoronki-vüli kép, bohózat. 6. A mások nyomora, dráma. Kabaré-számok: 7. Zöldi Juliska, szubret. 8. Andor Ida, kabaret-énekesnő. 9. Kövesi Juliska, komika és népdal-énekesnő. 10. Szepesi Sándor, komikus. 11. Galambos Elemér, jellem komikus. 12. Sári Sz. Károly, modern népdal-humorista. Színre kerül: „Az asszony verve jó”, bohózat 1 felvonásban. Olcsó helyérek. Előadás kezdete d. u. 3—6-ig, mozgó fényképek, mérsékelt leszállított árak és 6-tól a kabaré-számok, valamint mozgó-fényképek, rendes helyérekkel. Folytonos bemenet. Utolsó előadás pont 9 órakor kezdődik.

— **Meg akart szökni a rendőrök elől.** Megirtuk már, hogy Krisztián János boltiszolgát, aki Debrecenben Kleinfeller János biciklijét ellopta, a nyiregyházi rendőrség elfogta és átkísérte Debrecenbe. Utközben szökést kísérelt meg, úgy hogy bilincsekbe verve kellett a debreceni rendőrség hörtönébe szállítani. Holnap átadják az ügyészségnek.

— **Vadházasságban élt a leányával.** Nap-számos volt Rákospalotán Hódy János. A felesége pár évvel ezelőtt meghalt és a háztartását 16 éves leányára bízta. De több is volt neki a leánya. A bestiális apa formális vadházasságban élt a leányával. A napokban a leány rosszul lett. Szabó Ferenc dr. körorvost hívták hozzá, aki konstataulta, hogy a leányt tulajdon édes apja tette betegé állatiasságával. Jelentést tett az esetről az úpesti kapitányságon, ahol Hódy Jánost ma letartóztatták.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** debreczeni főigazgatója irodáját folyó év és hó 18-ától kezdve a Tisza-palotából az ev. ref. egyház bérpalotájába, Hatvan-utca 1. szám alá helyezte át.

Gyorsan főzhet,

ha

MAGGI -féle

húsleves-

kockát, drbja 5 f,

használ,

mert minden kocka esu-
pán forró vízzel leöntve
azonnal 1 tányér kiváló
kész húsleves ad.

Csak a MAGGI névvel és a kereszt-
csillag védjeggyel valódi.

— **Marólugot ivott.** Ma reggel öt órakor eszméletlen állapotban szállították a köz-kórházba Szabó Lidia 17 éves cselédleányt, aki maróluggal megmérgezte magát. Szabó Lidia pár nap előtt Hegedüs Mária cseléd-társa azzal vádolta meg, hogy öt meglopta, emiatt keseredett el annyira, hogy meg akart válni az élettől. Beszállították a köz-kórházba, állapota súlyos.

— **Az Uránus (Korona-passage) mai új mozgókép-műsora:** 1. Zene. 2. Utazás Szí-
ámába, természeti felvétel. 3. A hütlén, ame-
rikai dráma. 4. A nagyigényű koldusok, ko-
mikus. 5. The Olears-pár, varieté szám. 6. Romeó mint festőművész, rendkívül nevet-
tető. 7. Pala-ípar Angliában, ismeretterjesz-
tő. 8. A kis Bob katonái, humoros. 9. Nász-
uton, vígjáték. 10. A gyermek, dráma 2 rész-
ben. Előadások d. u. 3-tól mérsékelt les-
zállított, 6-tól rendes helyérek. Folytonos
bemenet. Holnap hétfőn remek új műsor.

— **Gyönyörű kalap** és uri divat újdonsá-
gok Frank Testvéreknél, az új megyeháza
mellett.

— **Mentze Henrik újdonságok áruháza,**
a legolcsóbb beszerzési forrás. Piac-utca
38. szám, diszműáru, gyermekjáték- és ház-
tartási cikkekben.

— **Intézeti fehéreneműk** fiúk és leányok
részére Szabó Lajos fiainál.

PELEY IMRE

::: ::: temetkezési intézete ::: :::
BÁDOGOS-U. 6. KENYÉRPIAC.

Halotti árucikkeim

bárkinél a legolcsóbbak és legmeg-
felelőbbek, ugyisintén saját készit-
ményű **sirkoszorúim** szép kivitelűek,
melyet már nagyon sokan elősmet-
tek és azokat saját árban bocsátha-
tom a mélyen tisztelt gyógyszer-
rendelkezésre. A szakmában nagyon
sok olyan van, amit sajátkezűleg el-
végezhetek; ez is igazolja, hogy ol-
csóbban árulhatok, mint, aki drága
pénzért készített.
Elvem szolid alapon való kiszolgálás!

— **Iskolás leányok és fiúk** részére kész
fehéreneműk matrácok, paplanok, takarók.
Intézeti fehérenemű az összes internátusokba
előírás szerint Kardos Lászlónál, Kossuth-
utca 9.

— **Szülők figyelmébe!** Aianlom fényké-
pészeti műtermemet, ahol ma legmodernebb,
legjobb és legolcsóbban készülnek fényképek
és levelező-lapok, 6 drb. 2 kor. Gábor mű-
terme, Csapó-utca 10.

— **Legfinomabb** gyapjuszövetek mesés olcsó
árban Kupfer és Társánál, Széchenyi-u. 1/b.

— **Félteve őrzi minden anya** kis kedven-
cét a nyári hőség veszedelmei ellen, melyek
a csecsemők közül minden évben oly szá-
mos áldozatot követelnek, mert a legtöbb
esetben egy megfelelő, megbízható táplálék
hiányzik. Adjon azonban gyermekének
Nestlé-féle gyermeklisztet, mely már nem-
zedékről nemzedékre sok ezer esetben oly
fényesen bevált és akkor nemesak sok bá-
natnak veszi elejét, hanem gyermeke nagy-
szerű fejlődésében és gyarodásában is
gyönyörködhetik. Próbadozokat kívánatra
teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég,
Wien, I., Biberstrasse 31.

— **Minden jegy elkelt** tegnap este az Urá-
nus nyári-színház előadására, olyan óriási
érdeklődést keltett és sikert ért el az ujon-
nan szerződött társulat. Minden egyes sze-
replő elsőrangú. A zsúfolt nézőtér közönsége
meleg fogadtatásban részesítette a szerep-
lőket, kik tudásuk színe-javát vitték a szin-
padra. A közönség pompásan mulatott, a
szereplők sok tapsot kaptak. A mozgókép-
műsor is nagyon jó volt. Ugyan ez a műsor
látható ma is. Hétfőn elite új műsor.

Színház

* **Vágó Géza** — új műsorral. Vágó
Géza, az országos nevű univerzális tehet-
ségű előadó művész, holnap folytatja ven-
dégjátékát az „Apolló”-ban. Ez alkalommal
új műsorát fogja bemutatni, mellyel nemcsak
Budapesten és az ország nagyobb városai-
ban, de külföldön is szenzációs sikereket
aratott. Kacagató kuplék, hatásos műdalok,
frappáns erejű karikaturák lesznek vasárnapi
műsorán, minden előadásban. Délután és
este.

* **Az Apolloban** ma utoljára láthatja a
remek „Nordisk”-képet „A kalandort” és a
többi kísérő képeket!

* **Holnap teljesen** új műsor keretében lép
föl Vágó Géza az ő nagyszerű, mulatságos
számaival!

* **Óriási sikerrel és telt házak** mellett
lépett föl az Apolloban már két estén Vágó
Géza nagyszerű és érdekes műsorával! —
Az egyetlen magyar artista, aki ilyen sokol-
dalu és mindig izléses, művészi. — A közön-
ség valósággal ünnepelte Vágó Gézát, aki
több mint egy óráig volt a színpadon. — Ma
szintén fellép és pedig egy délutáni, mint az
esti előadásban egyforma műsorral.

* **Ha olcsó árért, jól akar** 2 és félórán
keresztül mulatni, szórakozni — jöjjön el az
Apolloba!

* **Az Apollo két és fél órás műsora,**
amelynek érdekes két száma: „A kalandor”
című nagy sikerű „Nordisk” dráma, amely-
ben a főszerepet W. Psylander játssa és
Vágó Géza színművész és karikaturista fel-
lépte saját szerzeményű, eredeti műsorával,
— fél helyérek mellett látható délután 3 és
fél 6 órakor. Rendes árakkal: 8 és fél 10
órákor!

* **Vágó Géza délután** is fellép az Apol-
loban!

Ékszer- és órajavitást

pontosan és szolid **Pintér Gusztáv** Piac-utca 26. Bér-
palota. Új utcában

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A szeptemberi esküdtszék.** A debre-
ceni kir. törvényszéken ma sorsolták ki azo-
kat az esküdteket, akiknek hivatásuk lesz
ítélkezni a szeptemberi esküdtbíróági cik-
lus elé sorolt bűnügyekben. 30 rendes- és 10
pótesküdtet sorsoltak ki, névszerint:

Rendes esküdtek lettek: Mátéi János,
Dézsi László, Horváth Béla dr., Csáki Já-
nos, Kozányi Zoltán, Dalay Károly, Antalfy
József, Baróthy Endre, Trankovszky Gyula,
László Mihály, Liptai József, Egri Károly,
Szász Bálint, Lengyel Miklós, Kaszás Ist-
ván, Gerő Ernő, ifj. Prém Ferenc, Mezei
Gyula, Illés János, Deák Péter, Ecsedi Ist-
ván, Cziffer Nándor, Kiss Bálint, Sarkadi
István, Kovács Kálmán, Patay József, Bes-
senyei Gyula, Márton Lajos, Neumann La-
jos, Ehrenreich Sámuel.

Pótesküdték lettek: Kripkó Károly, Nóg-
rády Pál, Pál László, Fazekas Imre, Neu-
hauser Lajos, Ecsedi János, Thiessen Ar-
thur, Szabó Lajos, Balázs Bertalan dr., Kom-
lóssy Imre dr.

Az új esküdtszéki ciklus szeptember hó
9-én kezdődik és tizenöt napig tart.

§ **A haragosok.** Kozma Mihály és P.
Nagy Antal hajdudorogi legények már ré-
gen ellenséges viszonyban voltak Farkas

Fehéreneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK:

Piac-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piac-utca 63.

Telefon szám: Főújság 11-57. sz. Fióküzlet 732. sz

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap délutáni szög 10 fillér. Apró hirdetések előfizetendők. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautóvalnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautóvalnyal szelvényen elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jellegű leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jellegű levélnek a hirdetés száma is kériatik.

Szervusz Jószáka!
No, csak hogy haza jöttél már!!! A viszontlátás öröme, szívesen üdvözlő Nagymama és Unoka. 664

Üzletember,
Mikor és hol, Bachánszó, Tanárnő. Szerény ibolya, Édes titok 22, Nemsokára elutazom, Komoly, jellegűre levél van a kiadóban. 666

Szívem!
Igen szomorú vagyok, ma még inkább, de ugye kárpótolni fogsz azért a fájdalmas, szomorú éjszakáért? Még nem tudom, hogy mehetek-e, de ha csak lehet, okvetlen. Hisz tudod, hogy egész szerelmemmel csupán a Tied vagyok örökre!! Drágám csak szeress nagyon Te is. A viszontlátásig egy hosszú, forró, nagyon édes csókkal ölel a Te hűséges kis Anyád. 670

Akadna-e?
egy fess, komoly és jó lelkű leány, ki férjhez menne és ezáltal megmentene egy léha és könnyelmű életet megunt, fess, 28 éves, fiatal embert; ki kedves családi otthon után vágyik. Hozományra nem reflektál. Leveleket „Örök boldogság” jellegűre a kiadóhivatal továbbítja. 644

Tanárnő
nővéremet, — csinos, művelt, 23 éves, — kinek 3000 korona évi jövedelme van, itt Debreczenben egy hasonló állásban lévő nyugdíjkezes egyénhez vagy hivatalnokhoz, avagy állásának megfelelő úri emberhez férjhez óhajtanám adni. Leveleket „Tanárnő” jellegű alatt e lap kiadóhivatala továbbítja. 474

Csinos
pesti szobaleány úri ember ismeretségi keresi, ki legalább havi 60 koronával segítse. Levelek a kiadóhivatalba küldendők „Piros szegfű” jellegűre. 660

Feltűnő
csinos, fiatal urleány gazdag ur ismeretségi keresi. Jellegű „Szimpátia” a kiadóban. 663

L.
Augusztus 15-iki sorait olvastam, én is megadom magam sorsomnak. Vasárnap elutazom 5 hétre Budapestre, szeretnék elutazásom előtt egy pár szót beszélni magával. Tehát vasárnap délelőtt, ahol szoktam, vární fogom. Nagyon kérem jöjjen el. Mária. 638

Hölgyeim
Nősülésem céljából keresem azon házias, hozzáim illő hölgy ismeretségét, ki idős koromtól nem riad vissza. 58 éves keresztény, erőteljes, — egészséges, gyermektelen özvegy nyugdíjkezes államvasuti aranyszínoros főellenőr vagyok. Fizetésem és 80.000 korona vagyonom után évi jövedelem 20.000 koronát meghaladja, a mi kényelmes megélhetést biztosít, ennél fogva hozományt nélkülözhetem, sőt még hatszobás szép berendezésem is van. — Komoly férjhez menendők kizárólag csakis teljes címükkel ellátott leveleiket „Kapitányi rang” jellegűre Nyiregyháza postarestante kérem. 661

Anyá nélkül
maradt hat éves fiacskám van, a ki miatt mielőbb megősnüliszándéksom. Vidéki városban lakó, 36 éves keresztény ügyvéd vagyok. Két éve özvegy. Vagyonom kis gyermekemen kívül 90000 korona. Évi jövedelemem 15—18.000 korona. Nősülésemnél nem vezérel az anyagi gond, miért is hozományra nem tartok igényt Hitvesemül oly urhölgyet keresek, kinek megtaálnám a gyermekem részére az elvesztett anyát. E hivatást elég erősnevező urhölgyek teljes című leveleiket „Megtalált anyuska” jellegűre továbbítja a kiadó. 666

Akadna
olyan jólelkű, úri ember aki egy csinos, fiatal, úri asszonyt pénzzel kisegítene, hogy a szülésznői kurzust elvégezhesse. — Szíves megkeresést „Özvegy 30” jellegűre Hajduböszörmény postarestante kérek. 662

Lakatos
mester 32 éves megnősülne egy olyan nővel kinek pár száz korona hozomány készpénze van. Választ kér „Sürgős” jellegűre e lap kiadóhivatalban. 667

Kiadó
november elsejétől Széchenyi-u. 21. sz. a. 4 szobás modern **utczal lakás** és ugyancsak nov. 1-től három szobás **udvari lakás** Arany János-utca 39. sz. alatt. 1826

!! ÉRTESETÉS !!
A n. é. közönség beces tudomására hozom, hogy VÉGH GYULA hentes-üzletét a mi napon átvettem és állandóan friss sertés, hús és zsírnak való, minden hentesárú, e hó 9-ikétől elsőrendű marhahús is állandóan kapható a leg-szolidabb napjában. A n. é. közönség beces pártfogását kérve maradtam tisztelttel: **Szoboszlai János,** hentes és hentesmészáros és hentes Hunyady-utca 12. szám.

Téglás-kert
I. járásban 1200 négyszögöl föld, rajta lévő épületekkel egészen vagy négyszögölként 4 koronájával eladó.

Téglás-kert
III. járásban, a csőzház mellett és közel a téglagyárhoz 1600 négyszögöl föld parcellázva, vagy egészben eladó. — Ertekezhetni a csőzház, vagy a csapó-utcai zónamészárszékben. 1809

AMERIKA DEBRECZENBEN,
ali **TAKÁCS VINCENÉL,** a ref. nagytemplom mellett készített fényképeit és levelezőlapjait. Csekély rázzal majdnem életnagyságu képet kap. 1812

Egyszerű fehérenemű-ruhavarrást
és bármilyen fodrozást elvállalok.
Cím a kiadóban.

Üzlet
SZLATVINI-VIZ
a legjobb hűtőhajtó, Kapható a Deutsch-üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi paprikakülönlegesek őriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatárúri nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Utazókosarak.
kézibőrdöök, sport- és gyermekkosarak legolcsóbban **Schwarz M. L. néi,** Piac-utca 52., megyeház mellett. 26

Korlátlan
italmérés tözsdével egybekötött üzlet, 20 hold föld, cement gyár együtt vagy anélkül bérbe, esetleg eladó. Róth Dávidnál Vámosláz, u. p. Micske. vasut állomás, Vedres-ábragy. 554

Pékség
azonnal bérbeadó, nős segédnek élszámolásra is. Ertekezhetni Palitynál Tokajban. 563

Egy
jó forgalmú óras üzlet betegség miatt eladó. **Schwarz M. L. néi,** Debreczenben. 555

Eladó
jó forgalmú-venbégli, kevés pénzzel megvehető. Választ kér „Friedmann” jellegűre Hajduböszörmény postrestant. 558

LETZTER JÓZSEF
udvari fényképezés műterme egész vasárnap nyitva!!! Legújabb kivitelű **!! platinképek !!**

Adás-vétel
Konyha- és előszobaberendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10—90. 1

Maku aturapapiros
olcsón kapható Piac-u. 49. sz., I. emeleten, a második udvarban. 314

Butorok
legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19 Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Kimaradt
üzleti könyvek kiadóhivatalunkban míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók. 312

Kopirkönyvek,
valódi Heller patent, a legkeresettebb gyártmány, 1000 lapos 460 kor., 500 lapos 260 koronáért kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-u. 49. 311

Használt
tisztá ólom megvételre kerestünk a kiadóban. 610

Vadász cipőt
és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipészmeister, Csapó-utca 41. sz. a. 310

Zsákok,
rostáló- és vízmentes ponyvák olcsón beszerezhetők Fohn zsáküzletében, Deák Ferenc-utca 14. Iparkamara bérpalotájában. 1557

Vigyázz! Vigyázz!
Kékre festett kirakat!
Előrehaladott idény miatt nagy árleszállítás minden nyári kelmeiben: 1 mtr delen, kimondott jó mosó 34 f. 1 mtr madéra, 60 cm. széles 63 f. 1 mtr francia gyapju delen 96 f. 1 méter bluzkélme újdonság 30 f. 1 mtr tutó sparga szőnyeg 39 f. 1 mtr taít selyem 105 f. 1 mtr selyem batist, mintás 38 f. 1 mtr lüster, minden szín 30 f. Szallagok, csipkék, kosztüm kelmek, harisnyák, ruhavasznak, zefretek, ággaritürak, sifonok, vasznak, paplanok, maradekok mind olcsó árban

Molnár nő divatruház
kossuth- és Bathány-u. sarok, színházzal szemben.

Egy
jókarban levő szabadon futó kerékpár olcsón eladó. Piac-u. 28 III. 572

Hordós borok
1912. évi asztali 70 és 60 filléért, 1911. évi pecceny bor K 1.10, 1908 évi szamorodni K 1.20, 2 és 3 puttonos asszu borok, palackozott borok 1906, 1907, 1908. és 1910. évi, valamint muskotály asszu és 4—5 puttonos borok olcsón kaphatók. Tálya, Tokaj—Hegyalja Homóki György néptanítónál. 561

Használt boros hordók
jókarban 300—500 litrig olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban. 1937

Szüits István
url- és egyenruhazabónál lehet legolcsóbban legdivatosabb ruhát rendelni. Nagy választék bel- és külföldi szövetekben. 1835
Hunyady-utca 13.

Zománcz CIMENTÁBLÁK
feliratok, számok megrendelhetők Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

Eladó ház
Hajdunánáson a Hunyady-utczán 2437 szám alatt mely áll 1 szoba konyha és egy utcai műhelyből Ertekezhetni lehet Otrosinka Ferencnél Hajdunánáson. 652

Vascsigalépcsők
és egyenes vaslépcsők, vasrácskerítések, vasajtók, kapuk, vasablakok nagy raktára Bajor Ignác, Budapest, V Szemere-utca 20. 586

Veszek
bármily parti árut készpénzért, kimet kérem leadni a kiadóban. 560

150 hold
elsőrendű szántóföld egy darabban, 10 hold rétt, istálló, lakással együtt szabad kézből azonnal eladó Villány környékén, esetleg több évi törlesztésre. Bővebbet Münster Lajos Rácpetre. 582

Eladó földbirtok
Dunántul, fővonal mellett, az állomástól 1 kilométerre, 908 magyar holdas birtok, kiválóan alkalmas tejgazdaságra és cukorrépa termelésre, elsőrangú gazdasági épületekkel és magasab igényeknek is megfelelő urilakkal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Takács Jenő kir. közjegyző, Tapolca. 657

Autogén-heggesztések készíttetnek
IF. J. LOSONCZI JÁNOS DEBRECZEN, József kir. h.-u. 16. Telefon 347. 1903

„VÖRÖS” AFONYA
válogatott befőzésre 5 kilós postakosarakant K 4. bérmentve szállít 1931

Alcznauer Lajos
szepesremete.

Celluloid CIMENTÁBLÁK
üggyvéd urak részére megrendelhetők kiadó hivatalunkban.

Lakás
Lakatos-vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Piac-utca 85. sz.
Üzleteliséggel azonnal kiadók bármilyen célra: I. üzleteliséggel K 500 I. " " 1000 I. " " 1100 Ertekezhetni: Wiener Adolf zsák- és ponyvaüzletében, Kossuth-utca 27. sz. 1789

Miklós-utca 21.
Egy udvari lakás 4 szoba, előszoba hozzátartozóval; ugyanott 2 szoba, előszoba hozzátartozóval; 1 irodahelyiség 1 szobával kiadó. Ertekezhetni a keresztfőpületben. 315

Kiadó
legforgalmasabb központon bolt, lakás, iroda. — Csapó-utca 19. sz. (Színháznál) 1950

Egy csinos,
külön bejárattal szoba butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Miklós-utca 22. sz. 564

Kétszobás
utcai lakás előszobával villanyvilágítással szeptember 1-re kiadó. Ajtó-u. 26. sz. 671

Szalonna, zsirnak
való és zsír

a legjobb minőségben és a legolcsóbb napjában beszerezhető

Poláczek István
hentes- és zsiradékiüzletében **DEBRECZEN,** 1862 Csapó-u. 98.

Püspökladányban a Royal - szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Morsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Csengő a kapunál.** A n. é. utazó közönség beces pártfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos. 1801

Uj vizgyógyintézet
és Zander-féle svéd gyógygymnastica ... **DEBRECZEN,** SIMONFFY-U. 7.

Vezető orvos: Dr. Szász Adolf. Rendel: délelőtti 10—1 óráig, délután 3—5 óráig.

Rendelési órák:
Férfiaknak: délelőtti 6—10 óráig, délután 5—8 óráig
Nőknek: délelőtti 10 óráig, délután 5 óráig

Svéd fejlesztőtorna
gyermekeknek délután 3 óráig, 1909

APRÓ HIRDETÉSEK

30 szög 50 fillér, azonnali minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 l.

Vasárnap betűből kezdett minden szög 10 fillér, Apró hirdetések előre fizetendők.

Állás

Könyvelő,
aki a főkönyvvezetés, mérlegcsinálás minden ágában kitűnő gyakorlatlal bír, pénzügyi vezetés állást töltött be, állását változtatni óhajtja. Esetleg több helyen könyvvezetést is vállal. Jelenleg is minden délután szabad idő felett rendelkezik. Cím a kiadóban. 388

Perfekt
magyar-német levelező, könyvelő, önálló munkavégző állást keres. Szíves megkeresések „Perfekt” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. Ora könyvelést is elvállal. 528

Intelligens
megbízható hölgy vidéken bevezetett női cikk képviselőre felvétetik. Cím a kiadóban. 1943

Keresetiek!
Intelligens nő, ki szépen beszél németül két nagyobb gyermekhez naponta 2-től 7-ig, czim a kiadóhivatalban. 1939

Szerény
igényű izraelita botosipant keresek október elsejére. Fizetési igények megjelölésével ajánlatot kér: Pfeifer Artur, Cegléd 2 pályaudvar. 587

Rei leolós
nevelőnek ajánljuk a nyári (jul.-aug.) hónapokra urfi családhoz. Miklós Gyula, Sárospatak, főiskola. 598

Házi Kisasszony
szerény igényű, főzni, varni, és a házi teendőkben segédkezni tudó kerestetik hivatalnok családnak. Fényképes ajánlat Sz. B. Temesvár, Stefánia-utca 24. intézendők. 653

Nevelő
szerény igényű falura izr. családhoz három elemista gyermek mellé kerestetik szept. 1-ére. Héber oktatásban jártas előnyben részesül. Kohn Sándor, Oláhsebestmisklós (Biharmegye). 656

Fiatal
német leányt, egy gyermek mellé azonnal felvennék. Simonli-utca 2/b első emelet balra. 502

Állandó nagy
harisnyavásár
a Harisnyárházban.
H.-bőszőrményi Harisnyagyár gyári raktára.

Doszpoly János
utóda cég **Fóter,**
Tisza-palota. :::

Tekintettel a közeli iskolára, mindennemű harisnyák 10 százalékkal olcsóbban lesznek eladva. Előzékeny kiszolgálás. **!! Szigorúan szabott árak !!**

MA MÁR LEGSZEBB ÉS LEGJOBB FÉNYKÉP ÉS LEVELEZŐLAPOK GÁBOR MŰTERMÉBEN KÉSZÜLNEK, CSAPÓ-UTCZA 10. SZÁM ALATT. :::

A sámsoni út

mentén 88 katasztrális hold

szántóföld

épületekkel együtt hosszabb időre

kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal Bethlen-u. 11. 1889

ELADÓ

a Sestakertben ::

Poroszlai-utca 48. sz. SZŐLŐ

1250 négyszögöl, 40 méter frontál, 800 méter új szőlőlugassal, 50 drb legnemesebb fajta már termő gyümölcsfákkal, 60-70 hektoliter igérő borméssel. A szőlő most terméssel azonnal vagy termés nélkül november 1-re átadással igen olcsó árárt megvehető. Értekezhetni ugyanott. 1867

Különtéle

Megnyit
a „Béka áruház” Piac-és Hatvan-u. sarkán, ahol mesés olcsó árban kapható: Futószőnyeg 80 f., nagy szobaszőnyeg 10 K, ágy garnitúra 8 K, ruhaszövet 1 K, 3 rétvű ágymadrac 10 K, 2, sz. paplan 4-50 K. 1715

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fűtések szakaszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Háza év jórban tartását csekély díjazásért vállalom. **Gyenes Antal,** Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

Teljes ellátást kaphat
két vagy három deák intelligens, izraelita családnál, cím a kiadóban. 574

Meteor mozgósítható
Bocskay-tér 10. Telefon 947. — Ma vasárnap: „A csók pasztillák”, kitűnő humoros. „Felső-magyarország”, látványos természeti felvétel. „A tanítónő”, megható társadalmi dráma 2 felvonásban. „Az élet sora”, megható társadalmi világláger három felvonásban. Itt másodszor Közkívánatra! 1909

Diszkozeveleket,
címleptervezeteket, reklámlapnyomatványokat, hirdetések és plakátokat készít grafikus művész. Címe a kiadóhivatalban. 325

Házi koszt
Hatvani Károlyné (Kossuth-utca 25.) kosztosokát fogad el házon kívül vagy házban. Az által hogy 3 napi előfizetést is elfogad, alkalmat akar nyújtani arra hogy mindenki meggyőződést szerezzen a koszt kiválóságáról. 415

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 321/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Lengyel Samu utóda részére debreczeni lakostól 104 korona 60 fill. tőke, ennek 1912. év december hó 30. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 719 kor. 06 fillér perköltség erejéig, 1913. évi január hó 3-án bíróság felülfooglalt és 1370 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1913. évi augusztus hó 19-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Piac utca 26-28. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi július hó 24-én.
Óh Góza, bírói kiküldött.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3355/2. 1913. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bankégyesület részvénytársaság részére 170 korona tőke, ennek 1913. év febr. hó 15. napjától számítandó 8% kamatai és az eddig összesen 52 kor. 10 fill. perköltség erejéig 1913. évi május hó 28-án bíróság felülfooglalt és 1110 koronára becsült üzleti állványok, tűzmentes szekrény és gyapjuszövetekből álló ingóságok **1913. évi augusztus hó 23-án délelőtt 8 órakor** kezdetét veendő és Kossuth-utca 17. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi augusztus hó 1-én.
Török Péter, bírói kiküldött.

Elismert legjobb motorok!

Messzemelő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK
álló- és fekvőrendszer.

Szivógáz és benziumotorok. Benzin és nyersolajos cséplőgarnitúrák, magánjáróval is. Meglehető újdonságok! Nyersolajmotorok Meglehető újdonságok gyújtóló, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA
mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. Saját érdekében kérjen ajánlatot!

A világhírű és a legújabb rendszerű **BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK**
és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

TELEFON 12-76.

Legmodernebb berendezésű különlegességi gyár vállalatunk

40 év óta az első helyen áll
a sajtógyárak közt és szakkörökben a legjobb hírnévnek örvend.

Tessék a 162. sz. speciális katalógust kérni bor- és gyümölcs-sajtókról, teljes borászati berendezésekről, hidraulikus sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőszeti és szemzőgépekről stb. stb. **Több mint 700 érem és első díjak stb.**

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
borászati és gyümölcserőrtékesítési gépek különlegességi gyára

1500 munkás. **Wien, II., Taborstrasse 71.** Képviselek kerestetnek.

Az őszi szezon
beállta előtt az ujonnan ér ezett

**kosztüm-
szövegeteinkből**

finoman kiállított kosztümöket

már K 90 és K 100-ért készítettünk.

BOSZNYAI J. ÉS TÁRSA
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 5.

1616—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3626—1913. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Bankegyesület r. t. részére debreczeni lakostól 800 kor. tőke, ennek 1913. év március hó 20. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 147 kor. 36 fill. perköltség erejéig 1913. évi április hó 25-én bíróság felül foglalt és 1450 koronára becsült butorok- és gépekből álló ingóságok **1913. évi augusztus hó 27-én délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Homokkert, Lónyai-utca 31. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi augusztus hó 1-én.

Gál Vilmos, bírói kiküldött.

Iskolai, Intézeti és Internátusi

fehérneműek,

leány és fiu ing, nadrág, harisnyák, zsebkendők, **Ágyneműek:** paplan, és matrácok, előírás szerint kitűnő minőségben, jutányosan beszerezhetők:

DONOGÁN ÉS SOMOSSY CZÉGNÉL,

Hajdu vármegye szállítói

Debreczen, Kistemplombazár.

Telefon 945. ... Telefon 945.

Tüzifa, köszén

igen olcsón beszerezhető

SZÜGYINÉL, (Hangária-malom mellett.)

Ugyanott 2 és 3 méteres akácfa olcsón kaphatók.

Földmunkához

80 darab vasbillenőkocsi olcsón eladó.

Kérdezősködések „Vasuti anyag 500” jellege alatt Blockner J. Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. s. irodájába intézendők.

100 fillér

ennél több vagy kevesebb egy jó gyújtókészüleknél nem játszik szerepet. Vegyen tehát csak legjobb árú!

„Hermes” 50 fillér; próbatucat K 3-60.

„Adria” elegáns 60 fillér; próbatucat K 4-80.

„Örökgyufa” 1 K 80 fillér; próbatucat K 16-60.

Asztali és fali gyújtókészülék darabja 4 korona.

Nagy tűzkövek: 10 darab 30 fillér; 100 darab K 2-50.

Zseblámpa, nagyon tartós, darabja K 1-20, 3 darab 3 K.

Borítványkészülékek ::: Zsebgyógyászatárak.

Vizsontelárusítóknak legjobb beszerzési forrás.

M. Foidl, Wien, XV., Rosinagasse 11/10.

Ha jól akar kosztolni,

ugy keresse fel a BETHLEN-UTCA 12. SZÁM ALATTI KIFŐZÉST bent az udvarban, a kapu mellett az első bejárat, ahol bentékezésre és kihordásra abonensek jutányos árak mellett felvételt kapnak. Ugyanott 2 utcai és 1 melleszoba különbejáratú, villanyvilágítással és teljes ellátással kiadó.

Zsam József,
Bethlen-utca 12. sz.

Bőrtisztatlanságokat PINOSOL

mint bőrtápkát, pörsebéket, hájfényt, érdes és feltördezett testbőrt megszűntet ... mely a kátrányt gyógyhatású alkotórésztől elszigetelve és a szagos, színező és ragasztó alkotórészeketől mentesítve, tartalmazza és a gráci dermatológiai klinika megfigyelései szerint hatásosabb, mint az offeniális kátrányeműek.

Akalmazható leginkább mint folyékony Pinosol-szappan (1 K és 2 K 50 filléres palackokban hosszantartó készlet)

Aki pedig megszokásból a szilárd szappant előnyben részesíti, használjon

Pinosol-Boraxszappant (80 fillér) vagy **Pinosol-kénestejszappant** (90 fillér).

Bőrbajok és kiütések ellen az orvosok a szilárd 10%-os Pinosolszappant ajánlják (90 fillér).

Bővebbet a szappanokhoz csatolt ismertetés nyújt.

Fejmosásokhoz, hajhullás, korpásodás stb ellen a folyékony Pinosol-hajszappan szolgál, 1 koronás és 2 korona 50 filléres palackokban (hosszantartó készlet).

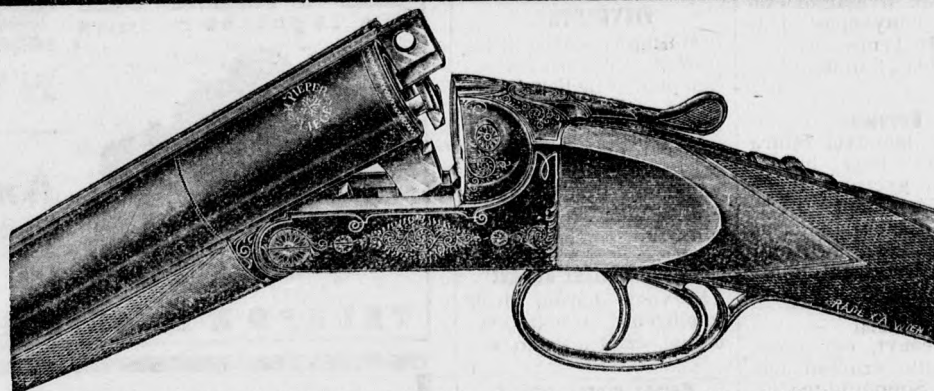
Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerkereskedésekben.

Pinosolwerke G. Hell & Comp., Troppau
Wien, I., Helfferstorferstrasse 11.

Debreczeni raktár: Központi drogériában Rex Ferenc és Társánál.

MEZŐGAZDASÁG:

részére 3 kilométer hordozható vágány váltókkal és kocikkal együtt — repeszállításra is alkalmas — eladó vagy **bérbeadó.** Kérdezősködések „Olcsó 1000” jellege alatt MOSSE RUDOLF BUDAPEST, !!!! hirdetőjébe kéretnek. !!!!

Van szerencsénk a nagyérdemű vadászközönség b. tudomására adni, hogy állandó nagy raktárt tartunk fenn „Sauer” suhli, „Morgenstern” weiperti, „Forgeron” lütichi és más belgiumi vadászfegyverekben; Flobertek, revolverek, ismétlőfegyverek és pisztolyok, valamint bel- és külföldi töltények, u. m.: „Fasan”, „Waldmannsheil” és „Jagdkönig” és vadászati felszerelésekben. Javításokat olcsón és jól végtünk. Kiváló tisztelettel

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

A kombinált

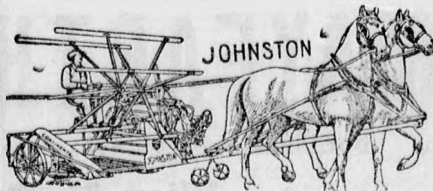
Melichár Imperátor vetőgép (mely sorba vet és sorba trágyáz),

az eredeti **Melichár Unikum-Drill vetőgép,** legújabb szabadalmu beállítókészülékkel,

eredeti **Bächer acélekék,** 6 és 8 vasu kultivátorok, **Borsajtók,** szőlőszúzó kizárólagos raktára: hullámos tárcsásboronák,

Ráhmer Sándornál
Debreczen, Piac-u. 43. (a Dreher mellett).

Bächer-Melichár gépgyárak fióktelepe.

**Mintaraktár: Hunyadi-
utca 17.**

(Demetrovits-palota.)